

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO INDIVIDUALIUOSE VIEŠUOSIUOSE RYŠIŲ
TINKLUOSE, TEIKIAMUOSE FIKSUOTOJE VIETOJE, RINKOS TYRIMO
ATASKAITA**

2019 m. _____ d. Nr. (43.4) LD-_____
Vilnius

TURINYS

1. ĮVADAS	4
1.1. Elektroninių ryšių rinkų tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje.....	4
1.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų apžvalga.....	5
1.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo proceso apžvalga	6
2. SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS.....	9
2.1. Skambučių užbaigimo pradinės paslaugos apibrėžimas	9
2.1.1. Skambučių užbaigimo paslauga.....	9
2.1.2. Su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusios priemonės	11
2.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimas iki jos geografinės aprėpties vertinimo	12
2.2.1. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal komutaciją	12
2.2.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal numeraciją	13
2.2.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą su galutinių paslaugų gavėjų naudojamomis taikomosiomis programomis, skirtomis skambinti ir rašyti žinutes.....	18
2.2.4. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos vertinimas pagal teikėjus.....	19
2.2.4.1. Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai technologiniu požiūriu	19
2.2.4.2. Faktiniai Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai.....	20
2.2.4.3. Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo analizė pagal teikėjus.....	22
2.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinės teritorijos apibrėžimas.....	26
2.4. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų apibrėžimas.....	28
3. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOSE RINKOSE YRA VEIKSMINGA, IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS	30
3.1. Tyrimas, ar konkurencija Skambučių užbaigimo rinkoje yra veiksminga.....	30
3.2. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR DIDELĘ ĮTAKĄ SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ ĮVARDIJIMAS	36
3.2.1. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje	36
3.2.2. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje	37
3.2.3. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje	40
3.2.4. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje	41
3.2.5. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje	42
3.2.6. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje	44
3.2.7. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje	46
4. ĮPAREIGOJIMŲ DIDELĘ ĮTAKĄ SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINTIEMS ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS	48
4.1. Įpareigojimų ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	49
4.1.1. „Telia Lietuva“, AB, galiojančių įpareigojimų vertinimas	50
4.1.1.1. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	51

4.1.1.2.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	56
4.1.1.3.	Nediskriminavimo įpareigojimo vertinimas	56
4.1.1.4.	Skaidrumo įpareigojimo vertinimas.....	58
4.1.2.	„Telia Lietuva“, AB, kitų įpareigojimų poreikio vertinimas	59
4.1.2.1.	Funkcinio atskyrimo įpareigojimo ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, poreikio vertinimas	59
4.1.2.2.	Apskaitos atskyrimo įpareigojimo ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, poreikio vertinimas.....	60
4.2.	Įpareigojimų ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	60
4.2.1.	AB „Lietuvos geležinkeliai“ galiojančių įpareigojimų vertinimas	62
4.2.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	62
4.2.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	63
4.3.	Įpareigojimų ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	67
4.3.1.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui paliekami galioti įpareigojimai.....	68
4.3.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	68
4.3.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	69
4.4.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	73
4.4.1.	UAB „CSC Telecom“ galiojančių įpareigojimų vertinimas	74
4.4.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	74
4.4.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	75
4.5.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	79
4.5.1.	UAB „Mediafon Carrier Services“ galiojančių įpareigojimų vertinimas	80
4.5.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	80
4.5.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	82
4.6.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	85
4.6.1.	UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galiojančių įpareigojimų vertinimas	87
4.6.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	87
4.6.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	88
4.7.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Ecofon“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas	92
4.7.1.	UAB „Ecofon“ galiojančių įpareigojimų vertinimas	93
4.7.1.1.	Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas	93
4.7.1.2.	Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas.....	94
4.8.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Telekomunikacijų grupė“ naikinimas.....	98
4.9.	Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Linkotelus“ naikinimas.....	99
1	priedas.....	101
2	priedas.....	102

1. ĮVADAS

1.1. Elektroninių ryšių rinkų tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje

2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojęs Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (toliau – Įstatymas) perkėlė Europos Sąjungos reguliavimo sistemos (angl. *Regulatory Framework*) nuostatas į nacionalinę teisę.

Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, konkurencijos priežiūros elektroninių ryšių srityje Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Tarnyba) siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalis numato, kad Tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad Tarnyba nustato rinkos tyrimo taisykles. Rinkos tyrimo taisyklės yra patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Tarnyba atlieka Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos (toliau – Skambučių užbaigimo paslaugų rinka) tyrimą vadovaudamasi:

1. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Pagrindų direktyva);

2. Įstatymu;

3. Taisyklėmis;

4. Tarnybos direktoriaus 2018 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-36 „Dėl Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo“ (toliau – 2018 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 1V-36);

ir atsižvelgdama į:

1. 2018 m. Komisijos gairės dėl rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (toliau – Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės);

2. 2014 m. spalio 9 d. Komisijos rekomendaciją 2014/710/EB dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) (toliau – Rinkų rekomendacija 2014);

3. 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendaciją 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23) (toliau – Pranešimų rekomendacija);

4. Europos Reguliuotojų Grupės (angl. *European Regulators Group*, ERG) bendrą poziciją dėl požiūrio į tinkamas priemones elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms naujoje reguliavimo sistemoje (ERG (03) 30 rev1 ir ERG (06) 33) (toliau – Bendra pozicija dėl priemonių);

5. 2009 m. gegužės 7 d. Europos Komisijos rekomendaciją 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo ES (OL 2009 L 124, p. 67) (toliau – Rekomendacija dėl kainų reguliavimo);

6. Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamąjį memorandumą.

Pagal Įstatymo 16 straipsnio 9 dalį, Tarnyba atlieka rinkos tyrimą ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus nuo ankstesnio galutinio sprendimo dėl šios rinkos tyrimo rezultatų priėmimo. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, Tarnyba turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

1. suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;
2. valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
3. savo iniciatyva.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

1. atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;
2. tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

1.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų apžvalga

Tarnyba 2004 m. pradėjo pirmą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą. Per laikotarpį, analizuotą pirmojo Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu (tiriamasis laikotarpis buvo 2000 m. – 2004 m. rugsėjo 30 d.), skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, paslaugas (toliau – skambučių užbaigimo paslaugos) Lietuvos Respublikoje teikė tik vienas ūkio subjektas – istorinis operatorius „Telia Lietuva“, AB (nuo 2006 m. gegužės 5 d. bendrovės pavadinimas AB „Lietuvos telekomas“ buvo pakeistas į „Teo LT“, AB, 2017 m. vasario 1 d. „Omnitel“ ir UAB „Baltic Data Center“ buvo prijungti prie „Teo LT“, AB, ir „Teo LT“, AB, pakeitė pavadinimą į „Telia Lietuva“, AB). Po pirmojo Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo, Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 1V-1166 „Dėl ūkio subjekto „AB Lietuvos telekomas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos telekomas“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje“ (toliau – 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. 1V-1166) ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje.

Tarnyba 2007 m. pradėjo antrą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2004 m. spalio 1 d. – 2006 m. gruodžio 31 d.). Atlikusi antrąjį Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė 9 ūkio subjektus – „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „Eurocom“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Mediafon“, UAB „Interneto pasaulis“ bei UAB „Telekomunikacijų grupė“ (iki 2013 m. kovo 18 d. bendrovės pavadinimas buvo UAB „Telekomunikacijų grupa“) – turinčius didelę įtaką individualiose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose.

2009 m. Tarnyba pradėjo trečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2007 m. sausio 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d.). Atlikusi trečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė 9 ūkio subjektus – „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „Eurocom SIP“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Digitela“ (iki 2012 m. birželio 26 d. bendrovės pavadinimas buvo UAB „Cubio“), UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Mediafon“ bei UAB „Telekomunikacijų grupė“ – turinčius didelę įtaką individualiose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Trečio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba dviem ūkio subjektams panaikino antrojo Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytus įpareigojimus, o du nauji ūkio subjektai buvo pripažinti kaip turintys didelę įtaką individualiose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose ir jiems buvo nustatyti atitinkami įpareigojimai.

Tarnyba 2013 m. pradėjo ketvirtą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą. Europos Komisija 2014 m. liepos 14 d. raštu Nr. C(2014) 5103 final Tarnybai pateikė rimtų abejonių laišką ir pradėjo II etapo tyrimą pagal Pagrindų direktyvos 7a straipsnį dėl Tarnybos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje pasiūlytų įpareigojimų projektų. Tarnyba 2014 m. liepos 15 d. raštu Nr. (35.3) 1B-2670 informavo Europos Komisiją, kad atšaukia sprendimų dėl Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo rezultatų projektus. Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1V-986 „Dėl Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo nutraukimo“ buvo nutrauktas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimas.

Tarnyba 2014 m. pradėjo penktą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2009 m. sausio 1 d. – 2014 m. rugsėjo 30 d.). Atlikusi penktą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė 9 ūkio subjektus – „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Linkotelus“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Mediafon“, UAB „Telekomunikacijų grupė“ bei UAB „Ecofon“ – turinčius didelę įtaką individualiose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose.

Šis (šeštas) Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimas pradėtas Tarnybos direktoriaus 2018 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-36.

1.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo proceso apžvalga

Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamasis laikotarpis yra 2014 m. spalio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. (toliau – tiriamasis laikotarpis).

Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tikslas – įvertinti, ar konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, ir, jei konkurencija nėra veiksminga, imtis tinkamų priemonių sudaryti sąlygas vystyti konkurencijai joje.

Atsižvelgiant į Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo ataskaitos (toliau – Ataskaita) 1.1 skyriuje pateiktą informaciją, Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimas susidės iš šių etapų:

1. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos, kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimo;
2. tyrimo, ar konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimo;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymo, pakeitimo ir (arba) panaikinimo didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

Pirmame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape yra apibrėžiama Skambučių užbaigimo paslaugų rinka. Skambučių užbaigimo paslaugų rinka apibrėžiama apibūdinant ją sudarančius produktus (paslaugas) ir įvertinant minėtos rinkos geografinę aprėptį, atsižvelgiant į pradinis produktus (paslaugas) ir pradinę geografinę teritoriją. Skambučių užbaigimo paslaugų rinką sudarys visi produktai (paslaugos), kurie yra pakankamai pakeičiami tarpusavyje, atsižvelgiant į jų objektyvias charakteristikas, kainas ir (ar) paskirtį, taip pat į konkurencijos sąlygas ir paklausos bei pasiūlos struktūrą tiriamoje rinkoje. Atitinkamos rinkos geografinė aprėptis yra geografinė teritorija, kurioje atitinkami ūkio subjektai dalyvauja atitinkamų produktų (paslaugų) pasiūloje bei paklausoje, kurioje konkurencijos sąlygos yra panašios ar pakankamai homogeniškos ir kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių teritorijų, kuriose vyraujančios konkurencijos sąlygos yra pastebimai skirtingos. Atsižvelgiant į tai, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinka Rinkų rekomendacijoje 2014 yra nurodyta kaip rinka, kurioje yra pateisinamas įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymas (arba kitaip *ex ante* reguliavimas), papildomai nėra atliekamas trijų kriterijų testas, nurodytas Rinkų rekomendacijos 2014 2 punkte.

Antrame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape yra vertinama, ar konkurencija apibrėžtoje Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, yra įvardijami didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai. Įstatymo 3 straipsnio 70 dalyje nurodyta, kad: „*Veiksminga konkurencija yra situacija atitinkamoje rinkoje, kai nėra didelę įtaką toje rinkoje turinčių ūkio subjektų. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektas laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, jei jis vienas ar kartu su kitais ūkio subjektais užima padėtį, prilygintą dominuojančiai, t. y. tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų.*“ Ar konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, vertinama atsižvelgiant į Didelės įtakos rinkoje nustatymo gaires, Rinkų rekomendaciją 2014.

Trečiame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape didelę įtaką nagrinėjamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams yra nustatomi, keičiami arba naikinami Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai.

Atsižvelgiant į Įstatymo 17 straipsnio 1 dalį, Tarnyba ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje, gali nustatyti šiuos įpareigojimus:

1. skaidrumo įpareigojimą pagal Įstatymo 18 straipsnį;
2. nediskriminavimo įpareigojimą pagal Įstatymo 19 straipsnį;
3. apskaitos atskyrimo įpareigojimą pagal Įstatymo 20 straipsnį;
4. įpareigojimą suteikti prieigą pagal Įstatymo 21 ir 22 straipsnį;
5. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus pagal Įstatymo 23 straipsnį;
6. funkcinio atskyrimo įpareigojimą pagal Įstatymo 23¹ straipsnį;

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad Tarnyba palieka galioti jau nustatytus įpareigojimus arba juos pakeičia, jei didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams su atitinkama rinka susiję įpareigojimai jau buvo nustatyti anksčiau.

Įstatymo 17 straipsnio 7 punkte nurodyta, kad Tarnyba nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus (jei tokie buvo nustatyti) tuomet, kai, atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų.

Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Tarnybos ūkio subjektams nustatomi įpareigojimai turi būti pagrįsti, atitikti nustatytos problemos prigimtį, būti proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais ir tikslais. Tarnyba, nustatydamą įpareigojimus (įskaitant jų keitimą arba naikinimą), vadovausis Įstatymu, Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairėmis, Bendrąja pozicija dėl priemonių ir Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Taisyklių 24 punkte nurodyta, kad visų atitinkamos rinkos tyrimo etapų rezultatai yra išdėstomi Tarnybos sprendime dėl rinkos tyrimo rezultatų. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapai yra aprašyti Ataskaitoje, o Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etapų rezultatai yra išdėstyti atitinkamuose Ataskaitos skyriuose ir Tarnybos direktoriaus įsakymuose.

Tarnyba, siekdama surinkti Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimui atlikti reikalingą informaciją, 2018 m. sausio 19 d. raštu Nr. (43.4) 1B-162 paprašė 18 asmenų (toliau – respondentai) užpildyti Tarnybos svetainėje skelbtą Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo anketą (toliau – Anketa). Respondentų sąrašas yra pateiktas Ataskaitos 1 priede. Respondentai buvo atrinkti atsižvelgiant į asmenis, kurie Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis yra pateikę Tarnybai pranešimą apie viešųjų judriojo ir (arba) viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų ir (arba) viešųjų judriojo ir (arba) fiksuotojo ryšio tinklų teikimą,

yra gavę Tarnybos leidimą naudoti telefono ryšio numerius ir, Tarnybos nuomone, galėjo būti potencialūs Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai ir (arba) gavėjai.

2. SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, pirmas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimą, nurodytą Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas. Atitinkamo produkto (paslaugos) rinkos apibrėžimo tikslas yra nustatyti visus produktus (paslaugas), kurie paslaugos gavėjų ir teikėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas vienas kitam pagal jų savybes, naudojimą ir kainas.

Šiame Ataskaitos skyriuje Skambučių užbaigimo paslaugų rinka apibrėžiama dviem etapais: pirmiausia apibrėžiama Skambučių užbaigimo paslaugų rinka iki jos geografinio apibrėžimo, po to apibrėžiama atitinkamos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinė teritorija. Pirmame etape pirmiausia yra apibrėžiama Skambučių užbaigimo paslauga. Po to yra atliekama Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pasiūlos ir paklausos atžvilgiu analizė. Atlikus pakeičiamumo analizę yra apibrėžiama Skambučių užbaigimo paslaugų rinka. Antrame etape nustatoma pirmu etapu apibrėžtos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinė teritorija.

2.1. Skambučių užbaigimo pradinės paslaugos apibrėžimas

2.1.1. Skambučių užbaigimo paslauga

Siekiant kuo tiksliau apibrėžti Skambučių užbaigimo paslaugą, tikslinga atlikti Skambučių užbaigimo paslaugos vertės grandinės analizę. Įstatymo 3 straipsnio 55 dalyje skambutis apibrėžiamas kaip „*viešųjų telefono ryšio paslaugų priemonėmis sukurtas sujungimas, suteikiantis dvipusio ryšio galimybę*“. Skambučio vertės grandinę sudaro trys pagrindiniai elementai: skambučio inicijavimas, skambučio tranzitas (atskiris atvejais skambučio tranzito elemento gali nebūti) ir skambučio užbaigimas.

Technologiniu požiūriu, inicijuotas skambutis yra perduodamas nuo viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis buvo inicijuotas (toliau – Skambučio inicijavimo taškas), iki komutacinės stoties arba kito tas pačias funkcijas atliekančio įrenginio (toliau – Komutacinė stotis). Komutacinėje stotyje skambutis nukreipiamas toliau:

1. į to paties viešojo ryšių tinklo kitą Komutacinę stotį;
2. į to paties viešojo ryšių tinklo tašką, kuriame skambutis bus užbaigtas;
3. į kito viešojo ryšių tinklo Komutacinę stotį.

Taigi, technologiniu požiūriu, Komutacinė stotis yra viešojo ryšių tinklo elementas, kuris atlieka persiunčiamų skambučių analizę ir „sprendžia“, kokia kryptimi turi būti siunčiamas skambutis, bei kuriame yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas. Atsižvelgiant į tai, skambučių inicijavimą galima apibrėžti kaip skambučių perdavimą nuo Skambučio inicijavimo taško iki Komutacinės stoties (įskaitant stotį), kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas.

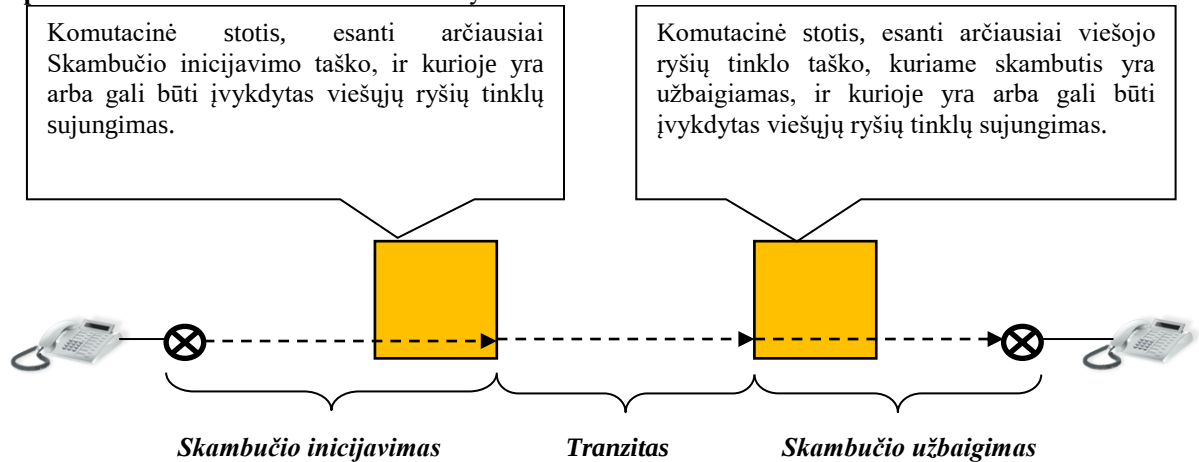
Užbaigiamo skambučio atžvilgiu, skambutis nuo Komutacinės stoties yra perduodamas iki viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas. Skambučių užbaigimą galima apibrėžti kaip skambučių perdavimą nuo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas.

Skambučių tranzitas gali būti apibrėžtas kaip skambučio perdavimas nuo Komutacinės stoties (neįskaitant šios Komutacinės stoties), esančios arčiausiai Skambučių inicijavimo taško, ir kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Komutacinės stoties (neįskaitant šios Komutacinės stoties), esančios arčiausiai viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas,

ir kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, per vieną (arba daugiau) Komutacinę stotį, kuri nėra arčiausiai Skambučių inicijavimo ar viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas.

Principinė skambučių inicijavimo, skambučių tranzito ir skambučių užbaigimo schema yra pateikta 1 paveiksle.

1 paveikslas. Skambučio sudedamosios dalys.

Atsižvelgiant į išdėstytą, Skambučio vertės grandinėje skambučio užbaigimas apima skambučio perdavimą nuo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas.

Kaip nustatyta šiame skyriuje, Skambučių užbaigimo paslaugoje yra svarbūs du elementai: Komutacinė stotis ir viešojo ryšių tinklo taškas, kuriame skambutis yra užbaigiamas. Nagrinėjant Skambučių užbaigimo paslaugos vertės grandinę, pirmiausia ir vertinama, kaip šie du elementai daro įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos techniniam realizavimui ir paslaugos supratimui.

Taip pat šiame skyriuje nustatyta, kad Komutacinė stotis yra viešojo ryšių tinklo elementas, kuris atlieka persiunčiamų skambučių analizę ir „sprendžia“, kokia kryptimi turi būti siunčiamas skambutis, bei kuriame yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas. Minėta skambučių „analizė“ yra atliekama pagal viešųjų ryšių tinklų komutacinėse stotyse įdiegtus telefono ryšio numerius. Atsižvelgiant į tai, yra svarbu nustatyti, kas yra viešasis ryšių tinklas, teikiamas fiksuotoje vietoje.

Įstatymo 3 straipsnio 72 dalyje nurodyta, kad „*viešasis fiksuotojo ryšio tinklas yra viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai yra fiksuoti*“. Įstatymo 3 straipsnio 65 dalyje nurodyta, kad „*tinklo galinis taškas yra fizinis taškas, kuriame suteikiama galimybė prijungti abonento įrangą prie viešojo ryšių tinklo*“. Viešasis ryšių tinklas, teikiamas fiksuotoje vietoje, yra steigiamas naudojant fiksuotojo ryšio technologijas (pvz., metalines vytos poros linijas, šviesolaidines ryšio linijas, bendraašio kabelio linijas), o taip pat belaidės arba judriojo ryšio technologijas, kur naudoti tik fiksuotojo ryšio technologijas yra ekonomiškai nenaudinga. Viešasis ryšių tinklas, teikiamas fiksuotoje vietoje, gali būti steigiamas naudojant ne tik nuosavybės teise valdomus viešojo ryšių tinklo elementus, bet ir perkant kitų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamas paslaugas¹. Tačiau, net ir naudojant kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų paslaugas, tinklo galiniai taškai išlieka fiksuoti. Taigi viešasis ryšių tinklas, teikiamas

¹ Pavyzdžiui, naudojant viešųjų telefono ryšių paslaugų teikėjo pasirinkimo kodą kartu su didmeninės vietinės linijos suteikimo viešosioms telefono ryšio paslaugoms teikti (angl. *Wholesale Line Rental*) paslauga ir skambučių inicijavimo Tinkluose paslauga, nuomojantis elektroninių ryšių infrastruktūrą, perkant duomenų perdavimo paslaugas arba kitas operatorių teikiamas elektroninių ryšių paslaugas.

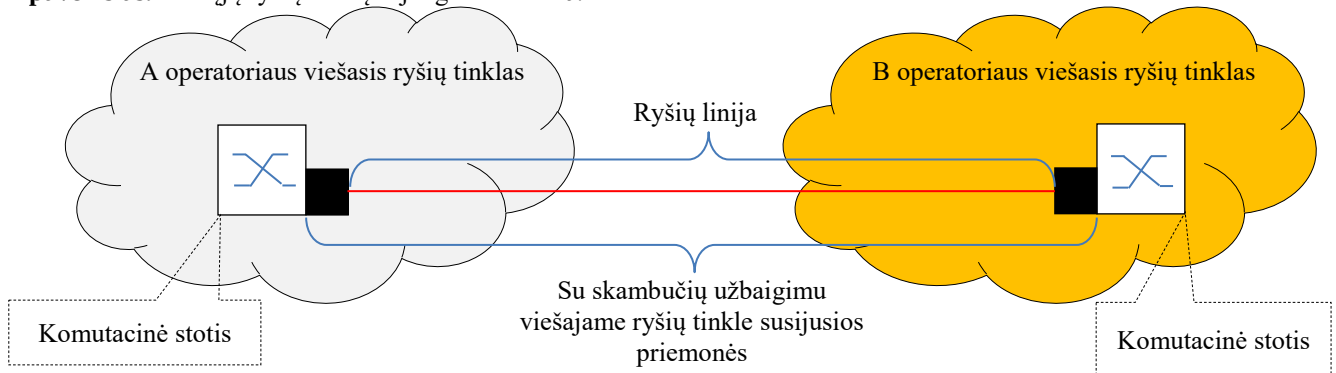
fiksuotoje vietoje (toliau – Tinklas), apibrėžiamas kaip viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai yra fiksuoti arba nefiksuoti erdvėje, tačiau dėl viešojo ryšių tinklo teikimo ypatybių ar tinklo galinių įrenginių savybių viešosiomis telefono ryšio paslaugomis galima naudotis tik fiksuotoje vietoje.

Išvada: Skambučių užbaigimo paslauga – skambučių perdavimas nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje, kuriame skambučiai yra užbaigiami (toliau – Skambučio užbaigimo taškas).

2.1.2. Su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusios priemonės

Skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambutis inicijuojamas ir užbaigiamas skirtinguose viešuosiuose ryšių tinkluose, nebūtų įmanoma suteikti, jei nebūtų sujungti viešieji ryšių tinklai. Įstatymo 3 straipsnio 66 dalyje tinklų sujungimas yra apibrėžiamas kaip „fizinis ar loginis viešųjų ryšių tinklų, naudojamų to paties ar kito ūkio subjekto, sujungimas, kad vieno ūkio subjekto elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ir (arba) ryšiu su kito ūkio subjekto paslaugų gavėjais arba ūkio subjekto, tarp jų visų prieigą prie atitinkamų tinklų turinčių ūkio subjektų, teikiamomis paslaugomis“. Įstatymo 3 straipsnio 60 dalyje nurodyta, kad susijusios priemonės yra „susijusios paslaugos, elektroninių ryšių infrastruktūra, kitos su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios priemonės arba susiję elementai, kurie sudaro galimybę teikti elektroninių ryšių paslaugas naudojantis šiuo tinklu ir (arba) paslauga ir (ar) palengvina tokį teikimą arba sudarytų tokią galimybę, jeigu būtų naudojami.“ Viešieji ryšių tinklai yra sujungiami ryšių linijomis² (toliau – Ryšių linija), kurios jungia komutacines stotis arba viešųjų ryšių tinklų elementus (maršrutizatorius, srauto sutankinimo įrangą ir panašiai), kurie yra prijungti prie komutacinių stočių (žr. 2 paveikslą).

2 paveikslas. Viešųjų ryšių tinklų sujungimo schema.

Ryšių linija yra fizinė ir (arba) loginė jungtis, leidžianti operatoriams, kurie sujungia viešųjų ryšių tinklus, apsikeisti skambučių srautais tarpusavyje, taip pat sudaranti galimybę vieno operatoriaus elektroninių ryšių paslaugų gavėjams naudotis kito operatoriaus teikiamomis elektroninių ryšių paslaugomis. Ryšių liniją gali įrengti bet kuris viešuosius ryšių tinklus sujungiantis operatorius arba trečioji šalis.

² Viešųjų ryšių tinklų sujungimo bendrieji principai yra aprašyti Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, VI skyriuje.

Išvada: Ryšių linija ir kiti tinklo elementai, reikalingi viešiesiems ryšių tinklams sujungti, yra su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusios priemonės, be kurių technologiškai Tinklo operatorius negalėtų teikti Skambučių užbaigimo paslaugos savo Tinkle kitam operatoriui, o skambutis tarp skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentų būtų neįmanomas.

Ataskaitos 2.1 skyriaus išvados:

1. Pradinė Skambučių užbaigimo paslauga apibrėžiama kaip skambučių perdavimas nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučio užbaigimo taško.

2. Ryšių linija ir kiti tinklo elementai, reikalingi viešiesiems ryšių tinklams sujungti, yra su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusios priemonės, be kurių technologiškai Tinklo operatorius negalėtų teikti Skambučių užbaigimo paslaugos savo Tinkle kitam operatoriui, o skambutis tarp skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentų būtų neįmanomas.

2.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimas iki jos geografinės aprėpties vertinimo

2.2.1. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal komutaciją

Lietuvoje viešosios fiksotojo telefono ryšio paslaugos, kurių viena iš paslaugų yra skambučiai, Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu buvo teikiamos naudojant tiek paketų (angl. *Voice over IP* arba VoIP), tiek grandinių (angl. *Public Switched Telephone Network* arba PSTN) komutaciją. Atsižvelgiant į anksčiau aprašytus viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų – skambučių – teikimo būdus, ir tai, kad Skambučių užbaigimo paslaugos yra viena iš skambučių sudėtinių dalių, Tarnybos nuomone, Skambučių užbaigimo paslaugos turėtų būti teikiamos, naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją. Tarnyba, siekdama įvertinti Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų ir gavėjų nuomonę, Anketoje pateikė klausimą „*Ar sutinkate, kad skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksotoje vietoje, paslaugos teikiamos naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją?*“ Dauguma respondentų sutiko su Tarnybos teiginiu, išskyrus du operatorius, kurie savo nesutikimą argumentavo taip: „*Jei galutinis vartotojas naudoja VoIP technologiją, jo skambučio užbaigimo vieta priklauso tik nuo interneto buvimo sąlygos, ryšio operatorius ne visada tai kontroliuoja, t. y., jis neapibrėžtas geografiškai. Pabrėžtina, kad šia paslauga vartotojas gali naudotis ir būnant ne Lietuvoje*“ ir „*<...> nėra tikslinga apibrėžti konkrečių technologijų, nes ateityje jos gali kisti priklausomai nuo technologijų vystymosi*“. Tačiau Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje konstatuota, jog Skambučių užbaigimo paslaugų rinka apima skambučių užbaigimo paslaugas PSTN ir interneto protokolo (angl. *Internet Protocol*, IP) tinkluose (angl. „*In line with technology-neutral approach, the wholesale fixed termination market comprises termination on PSTN and IP networks <...>.*“).

Apibendrinant galima teigti, kad Skambučių užbaigimo paslaugos yra teikiamos naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, todėl jos patenka į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

Išvada: Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, patenka į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

2.2.2. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal numeraciją

Vertinant skambučių į geografinius ir negeografinius telefono ryšio numerius kriterijų, analizuojama, ar skambučiai visais telefono ryšio numeriais turi būti įtraukti į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą. Įstatymo 3 straipsnio 76 dalyje nurodyta, kad viešosios fiksotojo telefono ryšio paslaugos yra „viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos viešuoju fiksotojo ryšio tinklu.“. Įstatymo 3 straipsnio 78 dalyje nurodyta, kad viešosios telefono ryšio paslaugos yra „visuomenei prieinamos paslaugos, skirtos tiesiogiai arba netiesiogiai siųsti ir gauti nacionalinius arba nacionalinius ir tarptautinius skambučius naudojant atitinkamą telefono ryšio numerį ar numerius, nurodytus Nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane.“. Nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane, patvirtintame Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1V-1104 „Dėl Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių ir Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano patvirtinimo“ (toliau – Numeracijos planas) nurodyta, kad „numeris – skaitmenų nuo 0 iki 9 kombinacija, identifikuojanti tinklo galinį tašką ir apimanti pakankamai informacijos skambučiui į šį tinklo galinį tašką nukreipti.“. Numeracijos plane yra nurodytos 9 numerių serijos (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Numeracijos plane nurodytos numerių serijos.

Eil. Nr.	Numerių serija	Numerio paskirtis	Numerių tipas
1.	1XX(XXX)	trumpieji numeriai	negeografinis
2.	2XXXXXXXX	rezervuota	
3.	3XXXXXXXX	viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
4.	4XXXXXXXX	viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
5.	5XXXXXXXX	viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
6.	6XXXXXXXX	viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai	negeografinis
7.	7XXXXXXXX	paslaugų (asmeninio numerio ir panašių) numeriai	negeografinis
8.	8XXXXXXXX	paslaugų (nemokamo pokalbio ir panašių) numeriai	negeografinis
9.	9XXXXXXXX	paslaugų (padidinto tarifo ir panašių) numeriai	negeografinis

Šaltinis: Tarnyba

Numeracijos plane nurodytus telefono ryšio numerius iš numerių serijos 1XX(XXX) galima sugrupuoti į keletą numerių serijų grupių: numerių serijos 13XX, 14XX, 15XX, 16XX, 117, 119 (telefono ryšio numeriai, kurie yra naudojami viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų be atskiros Tarnybos išduoto leidimo); numerių serija 18XX (skiriami tik netelekomunikacijų paslaugų teikėjams); numerių serija 116XXX; numerių serija 19XXX (telefono ryšio numeriai, kurie skiriami viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams arba netelekomunikacijų paslaugų teikėjams); bendrasis pagalbos numeris 112; viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų informacijai, įskaitant informacijai apie visus viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus, įrašytus į viešuosius spausdintus ir (ar) elektroninius abonentų sąrašus, teikti skirtas numeris 118.

Toliau kiekviena telefono ryšio numerių grupė iš numerių serijos 1XX(XXX) yra vertinama atskirai:

a) numerių serijos 13XX, 14XX, 15XX, 16XX, o taip pat numeriai 117 ir 119. Telefono ryšio numeriai iš minėtų numerių serijų yra naudojami viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų ir skambučių maršrutizavimo prasme, skambučiai siunčiami į telefono ryšio numerius iš numerių serijų 13XX-16XX bei 117 ir 119 yra skambučiai tame pačiame (savame) Tinkle. Tarnyba, atsižvelgdama į anksčiau aprašytas aplinkybes, daro išvadą, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 13XX, 14XX, 15XX, 16XX ir numeriais 117, 119 ir su tuo susijusių Skambučių užbaigimo paslaugų suteikimas nėra tas „butelio kakliukas“, kuris riboja konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Dėl to Tarnyba laiko, kad skambučių siuntimas telefono ryšio

numeriais iš numerių serijų 13XX, 14XX, 15XX, 16XX ir numeriais 117, 119 neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį;

b) numerių serija 18XX: Šie telefono ryšio numeriai yra skiriami netelekomunikacijų paslaugų teikėjams. Šie numeriai, be kita ko, yra naudojami informacinių paslaugų teikimui klientams ir jų naudotojai yra valstybinės įstaigos, draudikai, finansinių paslaugų teikėjai, saugos tarnybos, susisiektimo paslaugų teikėjai, maitinimo paslaugų teikėjai ir pan. Asmenys, gavę leidimą naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX renka operatorių, kurio viešajame ryšių tinkle telefono ryšio numeris bus įdiegtas. Taigi, skambučius siunčiant telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 18XX, skambutis yra perduodamas nuo konkretaus Tinklo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Lietuvoje egzistuoja įvairi praktika, kaip skambučius priimančios operatorius apmokestina skambučius į telefono ryšio numerius iš numerių serijų 18XX: vienais atvejais yra taikoma standartinė kaina už Skambučių užbaigimo paslaugas, kitais atvejais yra taikomas pajamų dalijimosi mechanizmas tarp skambučius inicijuojančio operatoriaus, skambučius priimančio operatoriaus ir asmens, turinčio teisę naudoti tam tikrą numerį. Lietuvoje yra bent trys operatoriai, kurie teikia Tinklo paslaugas asmenims, turintiems leidimą naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX. Tam tikrais atvejais, telefono ryšio numerių iš numerių serijos 18XX naudotojas yra suinteresuotas, kad mažmeninės skambučių į šiuos telefono ryšio numerius kainos nebūtų didelės. Tarnyba, atsižvelgdama į tai, kad asmuo, turintis leidimą naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX, turi galimybę pasirinkti Tinklo teikėją ir tokių teikėjų Lietuvoje yra bent trys, o taip pat atsižvelgdama į tai, kad telefono ryšio numerio iš numerių serijos 18XX naudotojas turi galimybę arba interesą daryti įtaką mažmeninės paslaugos kainai, laiko, kad Skambučių užbaigimo paslaugos suteikimas siunčiant skambučius telefono ryšio numeriais 18XX nėra tas „butelio kakliukas“, kuris daro įtaką konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Remdamasi anksčiau išdėstytais argumentais, Tarnyba daro išvadą, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 18XX neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį;

c) numerių serija 116XXX: teikiant paslaugas minėtais telefono ryšio numeriais Skambučių užbaigimo paslaugos paprastai yra teikiamos sau, nes siunčiant skambutį į konkretų telefono ryšio numerį jis yra perduodamas savo Tinklu iki privačios Komutacinės stotelės (angl. *Private Branch Exchange*) arba identiškas funkcijas atliekančio įrenginio. Teikdamas Skambučių užbaigimo paslaugas sau, Tinklo operatorius kontroliuoja šių paslaugų suteikimo sąlygas, įskaitant kainas, o tai nesukuria „butelio kakliuko“, kuris ribotų konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas dėl Skambučių užbaigimo paslaugų egzistavimo. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 116XXX nėra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

d) numerių serija 19XXX: šie telefono ryšio numeriai gali būti skirti tiek viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, tiek netelekomunikacijų paslaugų teikėjams, tačiau toks pats telefono ryšio numeris gali būti įdiegtas tik viename viešajame ryšių tinkle. Kai leidimai naudoti telefono ryšio numerius yra išduodami netelekomunikacijų paslaugų teikėjams, jie, siekdami priimti skambučius, kreipiasi į konkretų operatorių, kad šis užtikrintų skambučių priėmimą iš kitų viešųjų ryšių tinklų ir tolesnį skambučių maršrutizavimą. Kai leidimai naudoti telefono ryšio numerius yra išduodami Tinklo operatoriams, jie siūlo paslaugas netelekomunikacijų paslaugų teikėjams, kurių pagalba pastarieji galėtų teikti savo paslaugas nagrinėjamais telefono ryšio numeriais. Telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX yra teikiamos klientų aptarnavimo paslaugos ir jas naudoja finansinių paslaugų, draudimo paslaugų, susisiektimo paslaugų teikėjai. Atsižvelgiant į tai, kad telefono ryšio numeris gali būti diegiamas tik viename viešajame ryšių tinkle, priimti skambutį telefono ryšio numeriu iš numerių serijos 19XXX bus reikalinga Skambučių užbaigimo paslauga. Tačiau pastebėtina tai, kad skambučiai telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX yra vienkryptės – skambučiai, siunčiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX, yra tik priimami ir šiais telefono ryšio numeriais nėra skambinama

atgal skambutį inicijavusiam asmeniui. Atsižvelgiant į tai, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais 19XXX nėra abipusio ryšio paslauga, skambutį priimančias operatorius nėra suinteresuotas didinti skambutį inicijuojančio operatoriaus sąnaudų nustatydamas didelę Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Nustačius didelę Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, mažės paslaugos patrauklumas ir uždirbamos pajamos. Asmuo, turintis leidimą naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 19XXX, gali rinktis tarp skirtingų Tinklo operatorių, kurių Lietuvoje yra bent 3. Tam tikrais atvejais Tinklo operatorius sudaro sąlygas mažmeninės paslaugos kainą nustatyti pačiam netelekomunikacijų paslaugų teikėjui. Tarnyba, atsižvelgdama į anksčiau parašytas aplinkybes, daro išvadą, kad Skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambučiai siunčiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX, nėra tas „butelio kakliukas“, kuris daro įtaką konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, ir skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 19XXX neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

e) telefono ryšio numeris 112: šis telefono ryšio numeris yra naudojamas susisiekti su Bendrojo pagalbos centru ir skambučiai, inicijuoti konkrečiame viešajame ryšių tinkle surenkant telefono ryšio numerį 112, yra nukreipiami į Bendrąjį pagalbos centrą. Siunčiant skambučius telefono ryšio numeriu 112, Skambučių užbaigimo paslaugos yra teikiamos sau arba jos išvis nėra suteikiamos. Šios aplinkybės rodo, kad Skambučių užbaigimo paslaugų, kai skambučiai yra siunčiami telefono ryšio numeriu 112, suteikimo sąlygos skiriasi nuo kitų Skambučių užbaigimo paslaugų ir jos neturi ypatumų, galinčių riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Dėl to skambučių siuntimas telefono ryšio numeriu 112, neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

f) telefono ryšio numeris 118: šis telefono ryšio numeris yra naudojamas viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų informacijai, įskaitant informacijai apie visus viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus, įrašytus į viešuosius spausdintus ir (ar) elektroninius abonentų sąrašus, teikti. Skambučių siuntimo į 118 telefono ryšio numerius didmeninių paslaugų, kurių viena iš sudėtinių dalių yra Skambučių užbaigimo paslaugos, kaina yra reguliuojama universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų aukščiausiaja riba, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimo Nr. 1248 „Dėl Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo nuostolių kompensavimo taisyklių patvirtinimo ir universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų aukščiausios ribos nustatymo bei kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ priede. Atsižvelgiant į tai, kad Skambučių užbaigimo paslaugų, kai skambučiai yra siunčiami į telefono ryšio numerį 118, teikimas jau yra reguliuojamas, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriu 118 neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Kaip matyti iš 1 lentelėje pateiktos informacijos, telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 2XXXXXXX yra rezervuoti ir šiuo metu nėra naudojami. Atsižvelgiant į tai, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 2XXXXXXX nėra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Iš 1 lentelėje pateiktos informacijos taip pat matyti, kad numerių iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX ir 5XXXXXXX paskirtis yra „viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai“ ir telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX ir 5XXXXXXX yra faktiškai naudojami viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti – sudaryti sąlygas pokalbiui tarp dviejų (ar daugiau) fizinių ir (arba) juridinių asmenų. Kaip buvo nurodyta anksčiau, telefono ryšio numeris yra naudojamas parinkti skambučio maršrutą, o taip pat nustatyti Skambučio užbaigimo tašką. Skambutį inicijuojančio operatoriaus Komutacinė stotis, nustačiusi, kad inicijuotas skambutis siunčiamas telefono ryšio numeriu iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX yra įdiegtas kitame Tinkle, skambutį nukreips į tą Tinklą. Šio Tinklo Komutacinė stotis skambutį nukreips į Skambučio užbaigimo tašką. Skambutį priimančias operatorius už skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško nustato užmokestį, kuris yra skambutį inicijavusio operatoriaus sąnaudos,

patiriamos teikiant telefono ryšio paslaugas. Skambučius priimantis operatorius taip pat gali turėti įtakos kitoms skambučio perdavimo sąlygoms, kurios gali daryti įtaką skambutį inicijuojančiam operatoriui galimybei teikti elektroninių ryšių paslaugas. Atsižvelgiant į tai, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX ir 5XXXXXXX, yra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Numeracijos plane nurodyta, kad telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 6XXXXXXX yra „*viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai*“ ir šie numeriai faktiškai yra naudojami judriojo telefono ryšio paslaugoms ir kitoms elektroninių ryšių paslaugoms judriojo ryšio tinklais teikti. Pastebėtina tai, kad Lietuvoje nėra galima perkelti telefono ryšio numerių iš numerių serijos 6XXXXXXX iš viešųjų judriojo ryšio tinklų į Tinklus. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 6XXXXXXX nėra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX gali būti įdiegti tiek Tinkluose, tiek judriojo ryšio tinkluose. Tačiau Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu minėti telefono ryšio numeriai buvo naudojami viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti kaip alternatyva viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms naudojant geografinius telefono ryšio numerius³. Asmuo gali siųsti ir priimti skambučius telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 7XXXXXXX ir naudojant minėtus telefono ryšio numerius yra užtikrinama abipusė komunikacija tarp skambinančiojo ir to, kuriam skambinama. Viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, naudojant telefono ryšio numerius iš numerių serijos 7XXXXXXX, daugiausia teikia alternatyvūs fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjai ir šioms paslaugoms teikti yra naudojama VoIP technologija. Pastebėtina tai, kad viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos, teikiamos naudojant telefono ryšio numerius iš numerių serijos 7XXXXXXX ir VoIP technologijas, yra „valdomos paslaugos“ (angl. *managed services*) ir atitinka arba yra labai artimos viešųjų telefono ryšio paslaugų, teikiamų naudojant PSTN, kokybiniais parametrams. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX nėra naudojami teikti „nevaldomoms paslaugoms“ (angl. *unmanaged services*), tokioms kaip Skype, Viber ir panašiai. Kaip ir geografinių telefono ryšio numerių atveju, telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX yra naudojami parinkti skambučio maršrutą, o taip pat identifikuoti Skambučio užbaigimo tašką. Skambutį inicijuojančio operatoriaus Komutacinė stotis, nustatčiusi, kad inicijuotas skambutis siunčiamas telefono ryšio numeriu iš numerių serijos 7XXXXXXX yra įdiegtas kitame Tinkle, skambutį nukreips į tą Tinklą. Šio Tinklo Komutacinė stotis skambutį nukreips į Skambučio užbaigimo tašką. Skambutį priimantis operatorius už skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško nustato užmokestį, kuris yra skambutį inicijavusio operatoriaus sąnaudos, patiriamos teikiant telefono ryšio paslaugas. Skambučius priimantis operatorius taip pat gali daryti įtaką kitoms skambučio perdavimo sąlygoms, kurios gali lemti skambutį inicijuojančio operatoriaus galimybes teikti elektroninių ryšių paslaugas. Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 7XXXXXXX yra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos naudojant telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX, gali būti nemokamo pokalbio paslaugos, pokalbio kito sąskaita paslaugos, padalyto mokėjimo paslaugos. Praktikoje skambučiai telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 8XXXXXXX yra nemokami galutiniams paslaugų gavėjams. Minėti telefono ryšio numeriai yra naudojami teikti informaciją klientams apie paslaugas ir prekes bei kitais tikslais. Kaip ir geografinių telefono ryšio numerių atveju, telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 8XXXXXXX yra naudojami parinkti

³ Pavyzdžiui, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamos viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos“ (<http://ntt.lt/telefono-rysys/telefonine-numeracija/>).

skambučio maršrutą, o taip pat identifikuoti Skambučio užbaigimo tašką. Skambutį inicijuojančio operatoriaus Komutacinė stotis, nustačiusi, kad inicijuotas skambutis siunčiamas telefono ryšio numeriu iš numerių serijos 8XXXXXXX yra įdiegtas kitame Tinkle, skambutį nukreips į tą Tinklą. Šio Tinklo Komutacinė stotis skambutį nukreips į Skambučio užbaigimo tašką. Nors skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX ir numerių serijų 3XXXXXXX-5XXXXXXX technologiniu požiūriu yra identiškas, pinigų srautai pasiskirsto kitaip. Praktikoje skambutį priimančio Tinklo operatorius, moka tam tikrus užmokesčius (paprastai jie yra identiški Skambučių užbaigimo paslaugos kainai arba skambučių inicijavimo paslaugos kainai) skambutį inicijuojančiam operatoriui ir savo patiriamas išlaidas pasidengia iš asmens, kuris teikia paslaugas naudodamas telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX. Pastebėtina tai, kad nagrinėjami telefono ryšio numeriai gali migruoti tarp viešųjų ryšių tinklų ir asmuo, kuris teikia paslaugas naudodamas telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX, gali rinktis viešojo ryšio tinklo operatorių, kuris aptarnaus konkretų telefono ryšio numerį (telefono ryšio numerius). Nagrinėjamų skambučių atveju, skambutį priimančio operatorius bus suinteresuotas priimti skambučius, nes priimtų skambučių kiekis bei trukmė įtakos Tinklo operatoriaus pajamas. Atvirkštinis atsiskaitymo būdas, kai skambutį priimančio operatorius moka skambutį inicijuojančiam operatoriui bei asmens, teikiančio paslaugas naudojant telefono ryšio numerį iš numerių serijos 8XXXXXXX, galimybė pakeisti paslaugų teikėją ribos Tinklo operatoriaus galimybes nustatyti vienašališką užmokestį už Skambučių užbaigimo paslaugas. Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 8XXXXXXX nėra įtraukiamas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos naudojant telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX, yra padidinto tarifo paslaugos. Mažmeninių paslaugų kainos, kai skambučiai yra siunčiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX, yra didesnės nei „tradicinių“ viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų ir varijuoja nuo 0,10 euro/min. (su PVM) iki 12 euro/min. (su PVM). Skambučio maršrutas, siunčiant skambučius telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX yra toks pats kaip ir skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX-5XXXXXXX. Skambutį inicijuojančio operatoriaus Komutacinė stotis, nustačiusi, kad inicijuotas skambutis siunčiamas telefono ryšio numeriu iš numerių serijos 9XXXXXXX yra įdiegtas kitame Tinkle, skambutį nukreips į tą Tinklą. Šio Tinklo Komutacinė stotis skambutį nukreips į Skambučio užbaigimo tašką. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, nepaisant to, jog telefono ryšio numeriu iš numerių serijos 9XXXXXXX gali būti teikiamos įvairios netelekomunikacijų paslaugos, telefono ryšio numeris yra skiriamas viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams. Tačiau minėti telefono ryšio numeriai gali migruoti tarp viešųjų ryšių tinklų ir asmuo, kuris teikia paslaugas naudodamas telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX, gali rinktis operatorių, kuris aptarnaus konkretų telefono ryšio numerį (telefono ryšio numerius). Nors skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX ir numerių serijų 3XXXXXXX-5XXXXXXX technologiniu požiūriu yra identiškas, pinigų srautai pasiskirsto kitaip. Atsiskaitymuose už suteiktas elektroninių ryšių ir netelekomunikacijų paslaugas dalyvauja bent trys šalys: operatorius, kurio viešajame ryšių tinkle yra inicijuojamas skambutis; operatorius, kurio Tinkle yra užbaigiamas skambutis ir paslaugų 9XXXXXXX telefono ryšio numeriais teikėjas. Tarnybos surinkta informacija rodo, kad kainą, kiek galutiniam paslaugų gavėjui turi kainuoti skambutis telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX, nustato operatorius, turintis teisę naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX, arba pats asmuo, teikiantis paslaugas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX. Operatorius, kurio viešajame ryšių tinkle yra inicijuojamas skambutis, veikia kaip pajamų surinkimo tarpininkas ir gautas pajamas perveda operatoriui, kurio viešajame ryšių tinkle buvo užbaigtas skambutis. Operatorius, kurio viešajame ryšių tinkle buvo užbaigtas skambutis, dalį pajamų perveda atgal operatoriui, kurio viešajame ryšių tinkle buvo inicijuotas skambutis, dalį pajamų perveda paslaugų teikėjui, o dalį pajamų

pasilieka sau. Surinkta informacija rodo, kad skambutį priimantis Tinklo operatorius už savo Tinkle užbaigiamus skambučius gauna didesnes pajamas nei faktiškai taikoma Skambučių užbaigimo paslaugų kaina 0,0013 euro/min. (be PVM). Nagrinėjamų skambučių atveju, skambutį priimantis operatorius bus suinteresuotas priimti skambučius, nes priimtų skambučių kiekis bei trukmė darys įtaką Tinklo operatoriaus pajamoms. Tais atvejais, kai skambučio kainą nustato ne Tinklo operatorius, Tinklo operatorius gali daryti įtaką tik jam tenkančiai mažmeninės paslaugos kainos daliai. Tačiau ir šiuo atveju, dėl galimybės perkelti telefono ryšio numerį, paslaugų 9XXXXXXX telefono ryšio numeriais teikėjas gali rinktis tarp kelių Tinklo operatorių. Anksčiau aprašyta situacija rodo, kad Skambučių užbaigimo paslaugų suteikimo sąlygos skiriasi nuo tradicinių Skambučių užbaigimo paslaugų ir tokių Skambučių užbaigimo paslaugų suteikimas nėra tas „butelio kakliukas“, kuris riboja konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Atsižvelgdama į ankščiau šiame punkte aprašytas aplinkybes, Tarnyba laiko, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX neturi būti įtrauktas į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Išvada: Į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą turi būti įtrauktas skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX.

2.2.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą su galutinių paslaugų gavėjų naudojamomis taikomosiomis programomis, skirtomis skambinti ir rašyti žinutes

Vertinant Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą pagal Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą su galutinių paslaugų gavėjų naudojamomis taikomosiomis programomis („Skype“, „Viber“, „Messenger“ ir kt.), skirtomis skambinti ir rašyti žinutes, analizuojama, ar jos turi būti įtrauktos į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą.

Tarnybos 2016 m. spalio mėnesį užsakytos viešosios nuomonės apklausos dėl mažmeninių paslaugų pakeičiamumo viešosiomis judriojo telefono ryšio paslaugomis ir kitomis galutinių paslaugų gavėjų naudojamomis taikomosiomis programomis („Skype“, „Viber“, „Messenger“ ir kt.) apklausos rezultatai parodė, kad apie ketvirtadalis tiek fizinių, tiek juridinių asmenų išskiria taikomąsias programas („Skype“, „Viber“, „WhatsApp“ ir pan.), skirtas skambinti ir rašyti žinutes, kaip alternatyvą kalbėjimui telefonu.

Keli operatoriai Anketose nurodė, kad Skambučių užbaigimo paslaugos gali būti pakeičiamos įvairiomis interneto pokalbių programomis, suteikiančiomis galimybes bendrauti įvairiausiose platformose, tiek judriojo ryšio įrenginiais, tiek kompiuteriais: „Klientas visada gali pasirinkti Skype, Viber ir kt.“; „VoIP ar socialinių tinklų (video skambučiai ir pan.) gali pasiūlyti teikiamų paslaugų analogus“; „Galimybė siųsti skambučius internetu. Siūlyti pokalbių programas internetu arba naudotis judriojo ryšio paslaugomis“; „Tradicinius komunikacijos kanalus jau keičia alternatyvios paslaugos, pvz., „WhatsApp“ ir kt., kurios dažnai siūlo daugiau funkcijų, yra pigesnės ir jomis patogiau naudotis nei tradiciniais ryšių kanalais“.

Tačiau pastebėtina, kad atlikus tiek viešosios nuomonės apklausos, tiek ir Anketos respondentų pateiktų atsakymų analizę, nustatyta, kad atsakymai buvo susiję su mažmeninėmis viešosiomis fiksuotojo telefono ryšio paslaugomis, bet ne su Skambučių užbaigimo paslaugomis. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad Skambučių užbaigimo paslaugos nėra pakeičiamos galutinių paslaugų gavėjų

naudojamomis taikomosiomis programomis, skirtomis skambinti ir rašyti žinutes, todėl šios paslaugos nėra įtraukiamos į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą.

Išvada: Taikomosios programos, galutinių paslaugų gavėjų naudojamos skambinti ir rašyti žinutes, nėra įtraukiamos į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą.

2.2.4. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos vertinimas pagal teikėjus

2.2.4.1. Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai technologiniu požiūriu

Šiame ataskaitos skyriuje yra vertinama, ar asmenį, turintį Tarnybos išduotą leidimą naudoti telefono ryšio numerius, galima laikyti asmeniu, teikiančiu Skambučių užbaigimo paslaugas.

Lietuvoje telefono ryšio numerių skyrimą ir naudojimą reglamentuoja Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1V-1104 „Dėl Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių ir Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano patvirtinimo“ (toliau – Numerių naudojimo taisyklės) ir Numeracijos planas. Numeracijos plane nurodyta, kad telefono ryšio numeriai gali būti skirti:

1. viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams;
2. netelekomunikacijų paslaugų teikėjams.

Netelekomunikacijų paslaugų teikėjai neturi savo viešųjų ryšių tinklų, kurių elementai galėtų parinkti skambučio maršrutą, todėl netelekomunikacijų paslaugų teikėjai, siekdami teikti paslaugas jiems skirtais telefono ryšio numeriais, kreipiasi į viešųjų ryšių tinklų teikėjus – operatorius⁴, kad šie savo viešuosiuose ryšių tinkluose įdiegtų Tarnybos skirtus telefono ryšio numerius. Tokie operatoriai užtikrina skambučio maršruto parinkimą ir perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Netelekomunikacijų paslaugų teikėjas paprastai neturi jokių komercinių santykių su skambutį inicijuojančiu operatoriumi ir atsiskaitymus su inicijuojančiu operatoriumi tvarko skambutį priimančias (užbaigiantis) operatorius. Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, Tarnyba laiko, kad netelekomunikacijų paslaugų teikėjai, turintys Tarnybos išduotus leidimus naudoti telefono ryšio numerius, neatlieka skambučio perdavimo nuo Komutacinės stoties, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi skambučio užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugos teikėjais.

Kai telefono ryšio numeriai yra skiriami viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, jie taip pat ne visais atvejais atlieka skambučio perdavimą nuo Komutacinės stoties, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas iki Skambučio užbaigimo taško. Lietuvoje yra pavyzdžių, kai viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie turi leidimą naudoti telefono ryšio numerius, naudoja kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis (jų valdomais komutavimo ir maršrutizavimo elementais), t. y. įdiegia telefono ryšio numerius šių operatorių tinkluose. Pastarieji operatoriai turi tinklų sujungimus su kitų operatorių valdomais elektroninių ryšių tinklais, priima skambučius, siunčiamus į tinkle įdiegtus ir kitiems asmenims skirtus numerius, užtikrina skambučio maršruto parinkimą, vykdo atsiskaitymus su kitais operatoriais, o taip pat nustato kainą už skambučio priėmimą į tinkle įdiegtus kitiems asmenims skirtus numerius. Taigi operatorius, kurio viešajame ryšių tinkle yra įdiegti kitiems asmenims skirti numeriai, užtikrina skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas iki Skambučio užbaigimo taško, taip pat nustato užmokestį už skambučio perdavimą nuo stoties ir gali daryti įtaką

⁴ Įstatymo 3 straipsnio 32 dalyje nurodyta, kad: „operatorius – ūkio subjektas, teikiantis ar turintis teisę teikti viešąjį ryšių tinklą ar susijusias priemones“

skambutį inicijuojančio operatoriaus patiriamoms išlaidoms bei gaunamų paslaugų sąlygoms. Dėl anksčiau aprašytų aplinkybių, operatorius, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegti kitam asmeniui skirti telefono ryšio numeriai, laikytinas asmeniu, kuris perduoda skambutį nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba laiko, kad viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie turi Tarnybos išduotus leidimus naudoti telefono ryšio numerius bei naudojasi kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis, neatlieka skambučių perdavimo nuo Komutacinės stoties, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugos teikėjais.

Lietuvoje dažnas atvejis yra ir tai, kad mažmeninių telefono ryšio paslaugų teikėjai mažmenines paslaugas teikia naudodami kitų operatorių elektroninių ryšių tinklus ir telefono ryšio numerius. Pastarieji operatoriai turi Komutacines stotis, kuriose yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, turi tinklų sujungimus su kitais viešaisiais ryšių tinklais, turi telefono ryšio numerius ir tokiu būdu kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, o taip pat nustato užmokestį už skambučių perdavimą. Būtent pastarieji operatoriai, o ne asmenys, teikiantys mažmenines telefono ryšio paslaugas, gali daryti įtaką skambutį inicijuojančio operatoriaus patiriamoms išlaidoms ir gaunamų paslaugų sąlygoms. Aprašytoje situacijoje elektroninių ryšių operatorius, kurio tinkle yra įdiegti telefono ryšio numeriai, kuris turi Komutacinę stotį, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, yra laikytinas asmeniu, perduodančiu skambutį nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, nes jis užtikrina skambučių perdavimą nuo Komutacinės stoties, kurioje gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas iki Skambučio užbaigimo taško, o taip pat nustato užmokestį už skambučių perdavimą nuo stoties. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba laiko, kad mažmeninių telefono ryšio paslaugų teikėjai, kurie paslaugas teikia naudodami kitų operatorių elektroninių ryšių išteklius ir telefono ryšio numerius, neatlieka skambučių perdavimo nuo Komutacinės stoties, kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugos teikėjais.

Kaip jau nustatyta, užmokestį už skambučio priėmimą į konkretų telefono ryšio numerį nustato Tinklo operatorius, kurio Tinkle yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris. Pastarasis Tinklo operatorius taip pat organizuoja ir skambučio maršruto parinkimą savo Tinkle. Anksčiau pateikta informacija rodo, kad galia įvykdyti viešųjų ryšių tinklų sujungimą, priimti skambutį ir nustatyti tam tikrą kainą už priimtą skambutį yra koncentruota Tinklo operatoriuje, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris. Dėl to skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugą tikslinga sieti su asmeniu, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris ir kurioje gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas.

Išvada: Skambučių užbaigimo paslaugų teikėju yra laikomas asmuo, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris ir kurioje gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas.

2.2.4.2. Faktiniai Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai

Remiantis 2.2.4.1 skyriaus išvada, atliekant Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pagal teikėjus analizę, svarbu įvertinti, kas yra esami arba potencialūs Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai. Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktą Skambučių užbaigimo paslaugų apibrėžimą ir jos savybes, potencialiais Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjais laiko Tinklų operatorius: kurių

Komutacinėse stotyse yra įdiegti jiems arba kitiems asmenims Tarnybos skirti telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX; kurie turi Komutacinę stotį, kurioje gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas; kurie turi galimybę nustatyti kainą už suteiktas Skambučių užbaigimo paslaugas.

Tarnyba, atsižvelgdama į Anketų duomenis, nustatė, kad Skambučių užbaigimo paslaugas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė šie asmenys:

1. „Telia Lietuva“, AB;
2. AB „Lietuvos geležinkeliai“;
3. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras;
4. UAB „CSC Telecom“;
5. UAB „Mediafon Carrier Services“;
6. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“;
7. UAB „Ecofon“.

Pastebėtina, kad penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugas tiriamuoju laikotarpiu teikė devyni teikėjai: „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Linkotelus“, UAB „Telekomunikacijų grupė“, UAB „Ecofon“.

Pagal Tarnybos turimus Elektroninių ryšių ataskaitų duomenimis ir UAB „Linkotelus“ atsiųstos anketos duomenis, ši įmonė tiriamuoju laikotarpiu neteikė Skambučių užbaigimo paslaugų. Remiantis tuo, laikoma, kad UAB „Linkotelus“ nėra Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas.

Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu taip pat buvo nustatyta, kad UAB „CSC Telecom“ įsigijo 100 proc. UAB „Telekomunikacijų grupės“ akcijų ir 2017 m. sausio 5 d. UAB „Telekomunikacijų grupė“ buvo reorganizuota prijungimo būdu – UAB „Telekomunikacijų grupė“ buvo prijungta prie jos vienintelės akcininkės – motininės įmonės UAB „CSC Telecom“, kuri po reorganizavimo tęsia veiklą ir perėmė visą UAB „Telekomunikacijų grupės“ turtą, teises ir pareigas. Remiantis tuo, laikoma, kad UAB „Telekomunikacijų grupė“ irgi nebeteikia Skambučių užbaigimo paslaugų.

Atsižvelgiant į tai, atliekant Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pagal teikėjus paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, yra vertinama, ar Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“, yra pakeičiamos tarpusavyje.

Išvados:

1. Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai yra „Telia Lietuva“, AB; AB „Lietuvos geležinkeliai“; AB Lietuvos radijo ir televizijos centras; UAB „CSC Telecom“; UAB „Mediafon Carrier Services“; UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“; UAB „Ecofon“.

2. Atliekant Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pagal teikėjus paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, yra vertinama, ar Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos 1 punkte išvardintų teikėjų, yra pakeičiamos tarpusavyje.

2.2.4.3. Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo analizė pagal teikėjus

Šiame ataskaitos skyriuje yra vertinama, ar Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos skirtingų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų, gali būti pakeičiamos tarpusavyje.

Paslaugos pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Atliekant paslaugos pakeičiamumo pagal teikėjus paklausos atžvilgiu analizę, siekiama įvertinti, ar viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjai galėtų pakeisti gaunamas Skambučių užbaigimo paslaugas kito Skambučių paslaugų teikėjo teikiamomis analogiškėmis paslaugomis.

Pastebėtina tai, kad konkretus Tinklo operatorius Skambučių užbaigimo jo Tinkle paslaugą teikia sau (operatorius užtikrina galimybę savo abonentams skambinti vieni kitiems) ir kitiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams (operatoriai užtikrina galimybę savo abonentams paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams). Skambučių užbaigimo paslaugos yra naudojamos teikti elektroninių ryšių paslaugas (jos buvo paminėtos Ataskaitos 2.1 skyriuje), kurios užtikrina tarpusavio bendravimo galimybę tarp konkretaus viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjo abonentų arba skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentų. Konkretus Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, teikdamas Skambučių užbaigimo paslaugas sau, gali kontroliuoti paslaugų kokybę, savikainą ir kitas Skambučių užbaigimo paslaugų sąlygas. Atsižvelgiant į tai, Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą paklausos atžvilgiu tikslinga nagrinėti tik tada, kai viešųjų ryšių tinklų operatoriai gauna Skambučių užbaigimo kituose Tinkluose paslaugas.

Atsižvelgiant į Skambučių užbaigimo paslaugų apibrėžimą (žr. Ataskaitos 2.1 skyrių) ir Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimą pagal numeraciją (žr. Ataskaitos 2.2.2 skyrių), Skambučių užbaigimo paslaugos pradžia ir pabaiga yra identifikuojama telefono ryšio numeriu iš Numeracijos plane nurodytų numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX. Telefono ryšio numerių naudojimo sąlygas nustato Numerių naudojimo taisyklės. Operatoriui paskirtą telefono ryšio numerį susiejus su Skambučio užbaigimo tašku ir šį telefono ryšio numerį įdiegus operatoriaus Komutacinėje stotyje (Komutacinėse stotyse), šis telefono ryšio numeris negali būti naudojamas jokio kito operatoriaus viešajame ryšių tinkle⁵. Tai reiškia, kad dėl telefono ryšio numerių naudojimo technologinių ypatumų joks kitas asmuo negali užtikrinti viešuosiuose ryšių tinkluose inicijuoto skambučio perdavimo iki konkretaus Skambučio užbaigimo taško. Ta pati situacija išlieka net ir numerio perkėlimo atveju, nes teisė naudoti telefono ryšio numerį, o taip pat ir galimybė kontroliuoti skambučio atsuntimą iki Skambučio užbaigimo taško pereis Tinklo operatoriui, į kurio Tinklą telefono ryšio numeris buvo perkeltas.

Ribotas galimybes skirtingiems asmenims siųsti skambučius į konkrečius Skambučio užbaigimo taškus patvirtina ir Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamajame memorandume pateikta informacija. Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje nurodyta, kad Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo ruošimo laikotarpiu ir netolimoje ateityje Skambučių užbaigimo paslaugoms pakaitalų, kurie galėtų daryti įtaką paslaugų kainoms, nėra (angl. *Analysis of demand and supply substitutability shows that currently or in the foreseeable future there are no*

⁵ Išimtis yra trumpieji telefono ryšio numeriai. Toks pats trumpasis telefono ryšio numeris gali būti įdiegtas keliuose viešuosiuose ryšių tinkluose. Tačiau net ir trumpųjų telefono ryšio numerių atžvilgiu galima parinkti tokį skambučių siuntimo maršrutą, kad skambučiai, inicijuoti tais pačiais trumpaisiais telefono ryšio numeriais, įdiegtais skirtinguose viešuosiuose ryšių tinkluose, bus nukreipti užbaigti į konkretų Tinklą.

substitutes at the wholesale level which might constrain the setting of a charges for termination in a given network).

Ribotas galimybės pakeisti Skambučių užbaigimo paslaugas paklausos atžvilgiu parodo ir respondentų Anketose pateikta informacija. Tarnyba Anketoje pateikė tokius klausimus:

a) „Jei skambučių užbaigimo individualiame viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugos kaina padidėtų 5-10 proc. ir toks kainos padidėjimas išliktų ilgą laiką, ar šios paslaugos gavėjai galėtų ją pakeisti kito skambučių užbaigimo viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugos teikėjo teikiama paslauga?“;

b) „Jei skambučių užbaigimo individualiame viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugos kaina padidėtų 5-10 proc. ir toks kainos padidėjimas išliktų ilgą laiką, ar šios paslaugos gavėjai galėtų ją pakeisti kitomis elektroninių ryšių paslaugomis?“

Dauguma respondentų į anksčiau nurodytus Anketo klausimus atsakė „ne“. Respondentai savo atsakymus į pirmąjį klausimą motyvavo tokiais argumentais: „Skambučių užbaigimo tam tikrame tinkle paslaugą gali suteikti tik tas operatorius, kurio tinkle skambučiai yra užbaigiami“; „Šios paslaugos gavėjai galėtų pasinaudoti kito teikėjo tranzito paslauga, tačiau pakėlus kainą individualiame viešajame ryšių tinkle, pakiltų ir tranzito paslaugos kaina, todėl toks pakeitimas paslaugos gavėjui nesuteiktų galimybės sumažinti paslaugos kainos“; „Nėra adekvačios alternatyvos“; „Keisti paslaugų teikėjo nėra prasmės, nes kainas nustato Ryšių reguliavimo tarnyba“; „Kai rinkoje yra dalyvis, turintis virš 90 proc. rinkos dalies, tai neįmanoma“; „Akivaizdu, jog skambutį užbaigti konkrečiame tinkle gali tik to tinklo valdytojas. Priešingu atveju telefono ryšio numeris turėtų būti įdiegtas ne konkrečiame tinkle, tačiau kitoje vietoje, kas yra iš esmės technologiškai neįmanoma“. Respondentai savo atsakymus į antrąjį klausimą motyvavo tokiais argumentais: „Naudojimasis Skambučių užbaigimo tam tikrame tinkle paslauga yra vienintelė galimybė pasiekti to tinklo vartotojus ir/ar teikiamas paslaugas“; „Kitos elektroninių ryšių paslaugos nėra adekvačios skambučių užbaigimo individualiame viešajame ryšių tinkle paslaugoms, todėl šios paslaugos gavėjai negalėtų atlikti tokio pakeitimo“; „Nėra adekvačios alternatyvos“; „Šiuo metu rinkoje nėra plačiai naudojamų tokio pobūdžio elektroninių ryšių paslaugų“; „Kitos ryšio paslaugos negali užtikrinti kokybės, saugumo“; „<...> jei telefono ryšio numeris yra įdiegtas tinkle X, tai šį telefono ryšio numerį galima pasiekti tik per tinklą X“.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, laikoma, kad Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“ (Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos bet kurio individualaus paslaugų teikėjo Tinkle toliau – Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos), nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

Išvada: Skambučių užbaigimo paslaugos pagal teikėjus nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

Paslaugos pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Atliekant Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizę, siekiama įvertinti, ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai galėtų pasiūlyti paslaugas, kurios būtų kaip alternatyva konkrečios Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamoms Skambučių užbaigimo paslaugoms. Kaip buvo nurodyta šio poskyrio pradžioje, skambutis yra užbaigiamas Skambučių užbaigimo taške. Telefono ryšio numeris veikia kaip Skambučių užbaigimo taško adresas, kuris naudojamas parenkant skambučių maršrutą iki jo užbaigimo taško. Taigi, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslauga galėtų būti pakeičiama pasiūlos atžvilgiu, jei daugiau nei vienas

operatorius tuo pačiu metu kontroliuotų telefono ryšio numerį, kuriuo yra nustatomas konkretus Skambučių užbaigimo taškas. Esant aprašytai aplinkybei daugiau nei vienas operatorius galėtų pasiūlyti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugą ir skambutį perduoti nuo savo Komutacinės stoties iki konkretaus Skambučių užbaigimo taško. Arba, kitaip tariant, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslauga, teikiama to paslaugų teikėjo, galėtų būti pakeičiama Skambučių užbaigimo paslauga, teikiama kito paslaugų teikėjo, jei tas pats telefono ryšio numeris tuo pačiu metu būtų įdiegtas ne viename viešajame ryšių tinkle. Tačiau, kaip jau nurodyta šio poskyrio pradžioje, operatoriui paskirtą telefono ryšio numerį susiejus su to operatoriaus Skambučių užbaigimo tašku, šis telefono ryšio numeris negali būti naudojamas jokio kito operatoriaus viešajame ryšių tinkle. Atsižvelgiant į tai, kad tas pats telefono ryšio numeris, kuriuo yra nustatomas Skambučių užbaigimo taškas, negali vienu metu būti įdiegtas daugiau kaip vieno operatoriaus viešajame ryšių tinkle, konkretus operatorius negali pasiūlyti alternatyvios paslaugos Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugai.

Tarnyba, siekdama įvertinti Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą pasiūlos atžvilgiu, Anketoje pateikė tokį klausimą *„Jei skambučių užbaigimo individualiame viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugos kaina padidėtų 5-10 proc. ir toks kainų padidėjimas išliktų ilgą laiką, ar atsirastų daugiau skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, paslaugų teikėjų?“*. Dauguma respondentų į klausimą atsakė „ne“, o operatorių argumentai buvo įvairūs: *„Skambučių užbaigimo kainų lygis yra per žemas, ir jo padidėjimas 5-10 proc. neturėtų ženklios įtakos“*; *„Individualaus viešojo ryšio tinklo paslaugos teikėjas yra vienas, todėl kainos pokytis nelemia individualaus viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjų skaičiaus“*; *„Nėra adekvačios alternatyvos“*; *„Per dideli įėjimo į rinką naujiems žaidėjams barjerai“*; *„Fiksuoto ryšio paslaugų rinka mažėja, naujų paslaugų teikėjų šioje rinkoje nėra“*; *„Manome, kad teikėjai daugiau orientuosis į skaitmenines alternatyvas“*; *„Jei rinkoje atsiras daugiau teikėjų, tai tikrai ne dėl kainos padidėjimo 5-10 proc.“*; *„Y operatorius neturi jokių galimybių baigti skambučių X tinkle, nes nevaldo šio tinklo“*. Tik vieno operatoriaus nuomone Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų skaičius Skambučių užbaigimo kainai padidėjus 5-10 proc. išaugs: *„Galimai taip, pelno siekis galėtų pritraukti naujus paslaugų teikėjus iš kitų rinkų (pvz., ISP)“*. Dar vienas teikėjas aiškios nuomonės šiuo klausimu neturėjo: *„Nei taip, nei ne, nes rinkoje susijungus AB „Teo LT“ ir AB „Omnitel“ žymiai padidėjo rinkos koncentracija. Yra požymių, kad „Telia Lietuva“ užimta stiprią ir galimai dominuojančią padėtį šioje rinkoje ir didžioji dauguma paslaugų teikėjų naudoja „Telia Lietuva“ infrastruktūrą“*. Didžiosios dalies operatorių pateikti atsakymai rodo, kad Skambučių užbaigimo paslaugos nėra pakeičiamos pasiūlos atžvilgiu, poros operatorių pateikti atsakymai nėra tokie kategoriški ir leidžia manyti, kad Skambučių užbaigimo paslaugų kainoms padidėjus daugiau nei 5-10 proc., Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų skaičius išaugtų. Tačiau, Tarnybos nuomone, net ir išaugęs Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų skaičius, dėl ribotų galimybių telefono ryšio numerį, kuriuo yra nustatomas Skambučių užbaigimo taškas, vienu metu įdiegti daugiau kaip vieno operatoriaus viešajame ryšių tinkle, nesudarys sąlygų Skambučių užbaigimo paslaugas individualiame Tinkle pakeisti pasiūlos atžvilgiu.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, laikoma, kad Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“, nėra pakeičiamos tarpusavyje.

Išvada: Skambučių užbaigimo paslaugos pagal teikėjus nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

2.2.4 skyriaus apibendrinimas: Atlikus Skambučių užbaigimo paslaugų, teikiamų skirtingų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų, pakeičiamumo tarpusavyje analizę paaiškėjo, kad Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje nei paklausos, nei pasiūlos atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje, t. y., Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“, nėra pakeičiamos tarpusavyje, todėl patenka į atskiras Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas.

2.2.4 skyriaus išvada: Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“, nėra pakeičiamos tarpusavyje, todėl patenka į atskiras Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas.

Ataskaitos 2.2 skyriaus apibendrinimas:

Ataskaitos 2.2.1 skyriuje nustatyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, patenka į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

Ataskaitos 2.2.2 skyriuje nustatyta, kad į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą turi būti įtrauktas skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX.

Ataskaitos 2.2.3 skyriuje nustatyta, kad taikomosios programos, galutinių paslaugų gavėjų naudojamos skambinti ir rašyti žinutes, nėra įtraukiamos į Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą.

Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nustatyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „Ecofon“, nėra pakeičiamos tarpusavyje, todėl patenka į atskiras Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, Tarnyba apibrėžia šias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas iki jų geografinės aprėpties vertinimo:

1. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų rinka.

2. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų rinka.

3. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų rinka.

4. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų rinka.

5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinka.

6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinka.

7. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų rinka.

Ataskaitos 2.2 skyriaus išvados:

1. Tarnyba, iki bus atliktas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinis apibrėžimas, apibrėžia tokias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas:

1.1. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų rinka.

1.2. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų rinka.

1.3. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų rinka.

1.4. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų rinka.

1.5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinka.

1.6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinka.

1.7. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinka – Skambučių užbaigimo naudojant tiek paketų, tiek grandinių komutaciją, numeriais iš numerių serijų 3XXXXXXX, 4XXXXXXX, 5XXXXXXX, 7XXXXXXX UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų rinka.

2.3. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinės teritorijos apibrėžimas

Apibrėžiant Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinę teritoriją, siekiama nustatyti, kokia yra konkrečios rinkos geografinė teritorija. Atitinkamos rinkos geografinė teritorija gali daryti įtaką nagrinėjamos rinkos apimčiai, esamai ir potencialiai konkurencinei aplinkai nagrinėjamoje rinkoje. Didelės įtakos nustatymo rinkoje gairių 59 punkte teigiama, kad elektroninių ryšių sektoriuje geografinė atitinkamos rinkos aprėptis paprastai nustatoma remiantis dviem kriterijais: 1. tinklo aprėpiama teritorija, 2. teisiniais ar kitais reguliavimo instrumentais. Vadovaujantis šiais dviem kriterijais, geografinė rinkos

apreptis gali būti vietinė, regioninė, nacionalinė ar apėpianti kelias valstybes. Taisyklių 6 punkte nurodyta, kad Tarnybos sprendime pradėti atitinkamos rinkos tyrimą gali būti nurodyta ir atitinkamos rinkos pradinė geografinė teritorija. Ten pat nurodyta, kad, jei Tarnybos sprendime pradėti atitinkamos rinkos tyrimą pradinė geografinė teritorija nenurodoma, tai laikoma, kad ji atitinka Lietuvos Respublikos teritoriją. Tarnybos direktoriaus 2018 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-36 „Dėl Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo“ Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos pradinė geografinė teritorija nebuvo nurodyta. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinės teritorijos nustatymo pradinis taškas yra prielaida, kad nagrinėjamos rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija. Ataskaitos 2.2 skyriuje buvo apibrėžtos atskiros Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos. Dėl to laikoma, kad ir visų Ataskaitos 2.4 skyriuje apibrėžtų atskirų Skambučių užbaigimo rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija. Toliau yra vertinama, ar atskirų Skambučių užbaigimo rinkų geografinės teritorijos ribos turi būti sumažintos į mažesnes teritorijas nei Lietuvos Respublikos teritorija arba išplėstos į didesnę teritoriją nei Lietuvos Respublikos teritorija.

Respondentų Anketoje buvo prašoma nurodyti teritoriją, kurioje yra teikiamos arba per trumpą laikotarpį galėtų būti pradėtos teikti Skambučių užbaigimo paslaugos. Dauguma respondentų nurodė, kad jie galėtų teikti Skambučių užbaigimo savo Tinkluose paslaugas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Vienas respondentas parašė, kad „*Geografinė teritorija yra neribota ir neapsiriboja vien tik Lietuvos Respublika ar Europos Sąjunga*“. Kitas operatorius išvardino Lietuvos miestus, kuriuose teikia Skambučių užbaigimo paslaugas. Tačiau pastebėtina tai, kad Lietuvoje elektroninių ryšių veikla yra liberalizuota ir elektroninių ryšių veiklos geografinė teritorija, o tuo pačiu ir Skambučių užbaigimo paslaugų teikimo veiklos geografinė teritorija Lietuvos Respublikoje nėra ribojama teisinėmis arba reguliavimo priemonėmis. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą, kiekvieno operatoriaus Tinklo geografinė teritorija gali plėstis iki ji pasieks visą Lietuvos Respublikos teritoriją. Remiantis išdėstytomis aplinkybėmis, laikoma, kad atskirų Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinė teritorija neturi būti apibrėžta kaip atskiros Lietuvos Respublikos teritorijos geografinės dalys.

Tarnyba respondentų Anketoje klausė, ar jie sutinka, kad Rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija. Su Tarnybos Anketoje pateiktu apibrėžimu nesutiko trys respondentai. Vienas operatorius nurodė tokią priežastį: „*Fiksuotas telefonas 7XXXXXXX gali būti bet kur pasaulyje*“. Pažymėtina, kad Numerių naudojimo taisyklių 4 punkte nustatyta, kad telefono ryšio numeriai, išskyrus viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numerius, naudojamus už Lietuvos Respublikos teritorijos tarptinklinio ryšio paslaugoms teikti, gali būti naudojami tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Todėl, jeigu operatorius naudoja Tarnybos suteiktus 7XXXXXXX serijos numerius už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, jis pažeidžia taisykles ir jam gali būti skirta sankcija už telefono ryšio numerių naudojimo sąlygų nesilaikymą. Kiti operatoriai nurodė, kad „*Rinkos apribojimas geografine teritorija neatitinka realių technologinių galimybių. Toks apibrėžimas buvo galimas prieš 30 metų, tačiau šiuo metu, kai telefonijos paslaugos yra grindžiamos interneto ryšiu ir apėptimi, geografinės teritorijos ribojimas nacionalinėmis ribomis yra pernelyg archajiškas ir neatitinkantis realių įrangos naudojimo galimybių*“; „*Rinka veikia ten, kur yra interneto prieiga*“. Operatorių pateiktos pastabos suponuoja, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinė teritorija turėtų būti didesnė nei Lietuvos Respublikos teritorija. Ataskaitos 2.1 skyriuje, nagrinėjant įvairius technologinius kriterijus, buvo apibrėžta Skambučių užbaigimo paslauga. Skambučių užbaigimo paslauga turi du svarbius elementus – Komutacinę stotį ir Skambučio užbaigimo tašką. Vadovaujantis Numerių naudojimo taisyklių 4 punktu numeriai gali būti naudojami tik Numerių naudojimo taisyklėse nustatytais sąlygomis. Kaip jau minėta, numeriai, išskyrus viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numerius, naudojamus už Lietuvos Respublikos teritorijos tarptinklinio ryšio paslaugoms teikti, gali būti naudojami tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nustatyta, kad dėl technologinių ypatumų, joks kitas operatorius negali pasiūlyti

Skambučių užbaigimo paslaugos individualiame Tinkle. Taigi, užsienyje veikiantis operatorius, negalėdamas pasinaudoti konkrečiu jau naudojamu telefono ryšio numeriu, negalės pasiūlyti Skambučių užbaigimo paslaugos. Pastebėtina tai, kad Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nurodyti operatoriai, kurie teikia Skambučių užbaigimo paslaugas savo Tinkluose, veikia Lietuvoje ir yra tarpusavyje sujungę savo elektroninių ryšių tinklus ir taip pat yra susijungę su viešaisiais judriojo ryšio tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad teikiant Skambučių užbaigimo paslaugas yra naudojami Lietuvos ištekliai – telefono ryšio numeriai – ir joks kitas operatorius (užsienio ar Lietuvos) negalėtų suteikti Skambučių užbaigimo paslaugos jau naudojamu telefono ryšio numeriu, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Tinklai veikia Lietuvoje, Tinklai ir kiti viešieji ryšių tinklai yra sujungti Lietuvoje, laikoma, kad Ataskaitos 2.2 skyriuje apibrėžtų Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Tarnyba, atsižvelgdama į anksčiau pateiktą analizę, laiko, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Ataskaitos 2.3 skyriaus išvada: Tarnyba nustato, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija, t. y.:

1. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
2. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
3. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
4. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
7. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

2.4. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų apibrėžimas

Ataskaitos 2.2 skyriuje buvo apibrėžtos atskiros Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos iki jų geografinės aprėpties vertinimo, o Ataskaitos 2.3 skyriuje buvo apibrėžtos šių rinkų geografinės teritorijos. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją, Tarnyba apibrėžia šias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas:

1. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinka);
2. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinka);
3. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinka);
4. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinka);

5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinka);

6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinka);

7. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinka).

Ataskaitos 2 skyriaus išvados:

Tarnyba apibrėžia tokias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas:

1. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką;
2. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinką;
3. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinką;
4. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinką;
5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką;
6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką;
7. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinką.

3. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOSE RINKOSE YRA VEIKSMINGA, IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, antras Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Taigi, šioje Ataskaitos dalyje yra atliekamas tyrimas, ar konkurencija atitinkamose Ataskaitos 2.4 skyriuje apibrėžtose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose yra veiksminga. Atliekant šį tyrimą siekiama nustatyti, ar atitinkamoje apibrėžtoje Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra ūkio subjektas, kuris turi tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Atliekant konkurencijos veiksmingumo tyrimą, taip pat yra nustatomos problemos, kurios kyla arba gali kilti.

3.1. Tyrimas, ar konkurencija Skambučių užbaigimo rinkoje yra veiksminga

Tarnyba, tirdama, ar konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, turi ištirti septynias individualias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkas. Tarnybos nuomone, atlikti septynis tyrimus, ar konkurencija kiekvieno Tinklo operatoriaus Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, nėra tikslinga, o tokio sprendimo motyvai yra nurodyti toliau:

1. Rinkų rekomendacijos aiškinamojo rašto 4.1.3 skyriuje⁶ nurodyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugų kiekvieno operatoriaus Tinkle rinka yra monopolinė ir joje nėra jokių tendencijų link efektyvios konkurencijos⁷. Atsižvelgiant į tai, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinka laikytina monopoline rinka, kurioje nėra galimybės vystyti efektyviai konkurencijai.

2. Situacija individualių Skambučių užbaigimo paslaugų rinkų struktūrose per Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamąjį laikotarpį, lyginant su ankstesniais Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimais, iš esmės nepasikeitė. Lietuvoje už Skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugas yra atsiskaitoma pagal „skambinančioji pusė moka“⁸ atsiskaitymo principą. Konkretus Tinklo operatorius kontroliuoja skambučių perdavimą iki Skambučio užbaigimo taško. Telefono ryšio numeris, kuriuo yra nustatomas Skambučio užbaigimo taškas, vienu metu gali būti naudojamas tik viename viešajame ryšių tinkle. Artimiausiu metu nėra numatomi pokyčiai, kurie darytų įtaką anksčiau aprašytoms Skambučių užbaigimo paslaugų teikimo ir telefono ryšio numerio naudojimo aplinkybėms. Taigi, joks kitas viešojo ryšių tinklo operatorius Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu negalėjo ir artimoje ateityje negalės pasiūlyti alternatyvios paslaugos Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugai. Esant tokioms aplinkybėms, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų teikėjui nėra daromas spaudimas nenustatyti sau palankių Skambučių užbaigimo paslaugų suteikimo sąlygų.

Tarnyba savo motyvus neatlikti tyrimo, ar konkurencija individualiose Ataskaitos 2.4 skyriuje išvardintose rinkose yra veiksminga, grindžia šiais argumentais:

⁶ Poskyris „Three criteria test“.

⁷ angl. <...>each market for fixed and mobile voice call termination is a monopolistic market with all the operators enjoying a 100 % market share with no tendency towards effective competition.

⁸ Tai reiškia, kad sąnaudas, susijusias su skambučio siuntimu (nuo skambučio inicijavimo iki jo užbaigimo), dengia skambutį inicijuojantis asmuo. Mažmeninių paslaugų atžvilgiu, skambutį inicijavęs asmuo sumoka už inicijuotą skambutį, o skambutį priėmęs asmuo už skambutį nemoka nieko. Didmeninių paslaugų atžvilgiu, operatorius, siųsdamas skambutį į kitą viešąjį ryšių tinklą sumoka už skambučio užbaigimą to operatoriaus viešajame ryšių tinkle ir patirtas sąnaudas perkelia mažmeninių paslaugų arba savo didmeninių paslaugų gavėjams.

1. Kiekvienas Tinklo operatorius užima 100 proc. Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinkos. Užimama rinkos dalis sukuria sąlygas Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle teikėjui nustatyti Skambučių užbaigimo paslaugų teikimo sąlygas sau palankia linkme.

Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje nurodyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugų rinka yra monopolinė rinka, neturinti jokių tendencijų link efektyvios konkurencijos. Ten pat nurodyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai užima 100 proc. Skambučių užbaigimo savo Tinkle rinkos. Remiantis šiuo teiginiu, galima daryti išvadą, kad kiekvienas operatorius užima visą Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinką. Ataskaitos 2.2.4.3 skyriuje buvo nagrinėtas Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumas pagal teikėjus paklausos ir pasiūlos atžvilgiu. Minėtuose Ataskaitos skyriuose buvo nustatyta, kad tas pats telefono ryšio numeris, kuriuo yra nustatomas Skambučio užbaigimo taškas, negali vienu metu būti įdiegtas daugiau kaip vieno operatoriaus viešajame ryšių tinkle, ir dėl to kitas operatorius negali pakeisti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos kita paslauga, taip pat negali pasiūlyti alternatyvos Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugai. Atsižvelgiant į tai, kad operatoriui kontroliuojant skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, joks kitas asmuo negali teikti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos, konstatuotina, kad kiekvienas Tinklo operatorius užima 100 proc. Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinkos.

2. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinką yra absoliutūs.

Ataskaitos 2.2.4.3 skyriuje buvo nustatyta, kad skirtingų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje, o pagrindinė tokios situacijos priežastis yra technologinė. Dėl telefono ryšio numerių naudojimo technologinių ypatumų joks kitas asmuo negali užtikrinti viešuosiuose ryšių tinkluose inicijuoto skambučio perdavimo nuo savo tinklo Komutacinės stoties iki konkretaus Skambučio užbaigimo taško. Taigi, aprašytos aplinkybės rodo, kad egzistuoja natūralus (ir absoliutus) barjeras kitiems operatoriams įeiti į Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinką.

3. Potencialios konkurencijos Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje nėra.

Potencialios konkurencijos atsiradimą galima vertinti dviem pjūviais: ar yra galimybė įeiti į konkrečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinką; ar yra galimybė atsirasti konkurencijai, net nesant galimybės įeiti į konkrečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinką.

Galimybė įeiti į konkrečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinką yra išnagrinėta Ataskaitos 2.2 skyriuje ir šiame Ataskaitos skyriuje anksčiau, o analizė rodo, kad barjeras kitiems operatoriams įeiti į Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinką yra absoliutus.

Galimybė atsirasti konkurencijai, net nesant galimybės įeiti į konkrečią Skambučių užbaigimo paslaugų rinką, yra analizuojama toliau. Ataskaitos 2.1 skyriuje buvo nurodyta, kad skambutis susideda iš mažiausiai dviejų elementų – skambučio inicijavimo ir skambučio užbaigimo. Vienas operatorius (A), suteikdamas savo abonentams (arba jo teikiamų elektroninių ryšių paslaugų gavėjams) galimybę susisiekti su kito operatoriaus (B) Tinklo abonentais (arba jo teikiamų elektroninių ryšių paslaugų gavėjais), privalo pirkti Skambučių užbaigimo paslaugą iš B operatoriaus, priešingu atveju, A operatoriaus abonentai (arba jo teikiamų elektroninių ryšių paslaugų gavėjai) neturės galimybės susisiekti su B operatoriaus abonentais (arba jo teikiamų elektroninių ryšių paslaugų gavėjais). Konkretus operatorius, kontroliuodamas skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, turi galimybę kontroliuoti viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų prieinamumą abonentui (arba tam tikrų elektroninių ryšių paslaugų gavėjui) ir neleisti kitiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams pasiekti skambučio gavėją tame Skambučio užbaigimo taške. Lietuvoje Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tiriamuoju laikotarpiu buvo, Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu yra, o taip pat ir ateinančius 3 metus bus taikomas atsiskaitymo už viešąsias telefono ryšio paslaugas

ir Skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugas pagal principą „skambinančioji pusė moka“. Toks atsiskaitymo už suteiktas paslaugas principas, ypač tais atvejais, kai yra konkuruojama dėl paslaugų gavėjų teikiant mažmenines viešąsias telefono ryšio paslaugas, sukuria paskatas Skambučių užbaigimo paslaugų sąlygas, įskaitant ir kainas, kitiems operatoriams nustatyti sau palankia linkme. Pvz., nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai, siekdami padidinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų sąnaudas ir šių teikėjų paslaugų nepatrauklumą, turi motyvus didinti teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainas arba jas išlaikyti tam tikrame lygyje, lyginant su sau teikiamų paslaugų sąnaudomis. Prieš tai aprašytos aplinkybės rodo, kad Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų galimybės elgtis nepriklausomai nuo konkurentų yra didelės, o tai rodo, kad potencialios konkurencijos Skambučio užbaigimo individualiame Tinkle rinkose, nėra.

4. Pirkėjo derybinės galios Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje nėra.

Pirkėjo derybinė galia nusako Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų gavėjų galimybes daryti vienpusę lemiamą įtaką Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos teikėjui. Pirkėjo derybinė galia egzistuoja, jei paslaugos teikėjams nusprendus padidinti kainas ar pabloginti parduodamos paslaugos savybes klientai turi galimybę pasinaudoti atitinkamos rinkos siūlomų paslaugų alternatyvomis (šiuo atveju nepirkti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos iš jos teikėjo), arba jei paslaugos gavėjai dėl perkamo paslaugų kiekio gali daryti kitokią įtaką paslaugos teikėjams (t. y., keisti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos kainas, paslaugų kokybę ar kitas sąlygas). Atsižvelgiant į išdėstytą, galima daryti prielaidą, kad konkretus operatorius tiesiogiai nesusiduria su pirkėjo derybine galia atitinkamoje rinkoje, kai nėra galimybių nagrinėjamos rinkos paslaugų pakeisti kitomis paslaugomis, nėra galimybės keisti nagrinėjamų paslaugų kokybės ir paslaugų teikimo sąlygų dėl perkamo paslaugų kiekio. Toliau yra tikrinama prielaida dėl pirkėjo derybinės galios pagal kiekvieną anksčiau paminėtą aplinkybę:

1. *Paslaugų pakeičiamumas.* Atsižvelgiant į argumentus, pateiktus Ataskaitos 2.2 skyriuje, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų pirkėjai negali pakeisti šių paslaugų kitomis paslaugomis, taip pat per trumpą laiką pradėti teikti analogiškas paslaugas (pavyzdžiui, imti teikti Skambučių užbaigimo paslaugas sau).

2. *Įtaka paslaugų sąlygoms dėl perkamo paslaugos kiekio.* Tarnyba periodiškai renka informaciją apie Tinkluose užbaigtų skambučių trukmę, kai skambučiai yra inicijuojami ir užbaigiami savo Tinkle (skambučiai Tinklo viduje) arba kitame viešajame ryšių tinkle. Remiantis Tarnybos turimais duomenimis, buvo atlikta analizė, kokią dalį individualiame Tinkle užbaigtų skambučių trukmės sudaro skambučių Tinklo viduje trukmė (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Skambučių, inicijuotų ir užbaigtų savo Tinkle, trukmė, lyginant su visų Tinkle užbaigtų skambučių trukme, proc.

Skambučių užbaigimo savo Tinkle teikėjas	Skambučių, inicijuotų ir užbaigtų savo Tinkle (skambučiai Tinklo viduje), trukmė, lyginant su visais Tinkle užbaigtais skambučiais, proc.			
	2014 m. 10-12 mėn.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
„Telia Lietuva“, AB	66,95	62,15	59,00	57,61
UAB „Telekomunikacijų grupė“	0,00	0,00	0,00	-
AB „Lietuvos geležinkeliai“	80,78	81,68	83,92	83,72
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	0,21	100,00	100,00	0,03
UAB „Mediafon Carrier Services“	0,00	0,00	0,00	0,00
UAB „CSC Telecom“	19,35	18,40	18,92	2,95
UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“	8,02	6,91	7,35	7,12

UAB „Linkotelus“	-	-	-	-
UAB „Ecofon“	0,00	0,00	0,00	0,00

Šaltinis: Tarnyba

Kaip matyti iš 2 lentelėje pateiktos informacijos, vienu operatorių (pvz., „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“) didžiąją dalį visų operatoriaus Tinkle užbaigtų skambučių trukmės sudaro skambučių Tinklo viduje trukmė. Kiti operatoriai Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų sau neteikia (pvz., UAB „Telekomunikacijų grupė“). Tačiau daryti išvadą, kad Skambučių užbaigimo konkretaus operatoriaus Tinkle paslaugų teikėjas susiduria su pirkėjo derybine galia tuo atveju, kai Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos yra parduodamos daugiausia ne sau, o kitam operatoriui, yra klaidinga. Tokios išvados argumentai yra nurodyti toliau. Atsižvelgiant į Skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą pagal teikėjus paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę (žr. Ataskaitos 2.2.4.3 poskyrį), operatorius (A) negali pasiekti kito operatoriaus (B) Skambučių užbaigimo taško kitokiu būdu, nei tiesiogiai ar netiesiogiai pirkdamas operatoriaus (B) teikiamą Skambučių užbaigimo paslaugą. Tokia situacija operatoriui (B) suteikia galimybes elgtis kaip monopolistui, t. y. operatorius (B), nesant reguliavimo, turės galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų sąlygas (įskaitant kainas). Didėjantis viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjų skaičius sukuria sąlygas vystytis konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Konkretus operatorius, siekdamas apsaugoti savo pajamas ir pelną, gali turėti motyvų nesujungti savo Tinklo su kitų operatorių viešaisiais ryšio tinklais arba vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų teikimo sąlygas (įskaitant kainas).

Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų ir gavėjų Anketose pateikta informacija rodo, kad veiksmingos konkurencijos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje nėra.

Tarnyba, siekdama įvertinti, ar konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, pateikė tokius klausimus:

1. „Ar, Jūsų nuomone, konkurencija Rinkoje yra veiksminga?“;
2. „Ar, Jūsų nuomone, konkurencinė aplinka teikiant skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, paslaugas, laikotarpiu nuo 2014 m. spalio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. pasikeitė?“;
3. „Ar, Jūsų nuomone, konkurencinė aplinka, teikiant skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, paslaugas, pasikeis laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.“.

Dauguma respondentų mano, kad konkurencija Rinkoje nėra veiksminga, o savo atsakymus pagrindė taip: „Viešojo ryšio paslaugų teikėjai turi monopolinę teisę nustatyti skambučių užbaigimo individualiame viešajame ryšių tinkle kainą“; „Kiek tai liečia „Telia Lietuva“, AB, užbaigimo kainą – ne. „Telia Lietuva“, AB, dėl didelio abonentų skaičiaus, turi monopoliją fiksuoto ryšio rinkoje, be to, savo padėtį šioje rinkoje išlaiko per susietas paslaugas, ypač per duomenų perdavimo ir judriojo ryšio paslaugas. Skirtingai nei „Telia Lietuva“, AB, alternatyvūs operatoriai neturi jokios derybinės galios“; „„Telia Lietuva“, AB, tiek RRT sprendimais, tiek ir jų pačių iniciatyva, sudarytos geresnės sąlygos, todėl jie turi daugiau įrankių laimėti konkurencinę kovą, tačiau, reikia atkreipti dėmesį, kad kol kas visų savo galimybių „Telia Lietuva“, AB, nenaudoja“; „Vienas rinkos žaidėjas, turintis virš 90 proc. rinkos, diktuoja sąlygas kitiems“. Keli operatoriai, manantys, kad konkurencija Rinkoje yra veiksminga, pateikė tokius argumentus: „Konkurencija suteikia galimybę paslaugas įsigyti mažiausia įmanoma kaina, kas ir įrodo konkurencijos veiksmingumą“; „Konkurencija jau pakankamai didelė ir labai maža rinka, kad didėtų operatorių skaičius“.

Į antrą klausimą respondentų atsakymai pasiskirstė daugmaž po lygiai. Šiek tiek daugiau nei pusė atsakiusių pasirinko atsakymą „taip“ ir savo atsakymus argumentavo taip: „Konkurencija pablogėjo.

Per šį laikotarpį dėl neadekvačiai per mažų mažmeninių judriojo ryšio kainų ir per didelių skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkle kainų, kurios didesnės ne tik už mažmenines judriojo ryšio paslaugų kainas, bet ir už skambučių užbaigimo kainas fiksuoto ryšio tinkle, mažėja realių alternatyvių fiksuoto ryšio operatorių. Be to, šiuo laikotarpiu iš atskirų dominuojančių ūkio subjektų („Teo LT“, AB, ir AB „Omnitel“) buvo sukurtas vienas dominuojantis subjektas „Telia Lietuva“, AB, kuris teikia absoliučiai visas įmanomas ryšio paslaugas, pardavinėja susietus paslaugų paketus ir t.t.“, „Teikiamų paslaugų kainos mažėjo“; „Pasikeitė dėl labai teigiamo rinkai RRT sprendimo reguliuoti „Telia Lietuva“, AB, veiklą dėl „Telia Lietuva“, AB, tinklo prieigos kitiems operatoriams. Dabar kitiems operatoriams lengva pasiekti per „Telia Lietuva“, AB, tinklą daugiau klientų. Tai akivaizdžiai teigiamai atsispindėjo rinkoje, nes „Telia Lietuva“, AB, prarado kabelių monopoliją, kuria anksčiau ypač aktyviai naudojosi“; „Dėl kainų reguliavimo, pritaikyto „Telia Lietuva“, AB, sumažėjo skambučių užbaigimo paslaugų gavėjų išlaidos“; „Nuo 2016 m. sausio 1 d. pradėjus skirstyti skambučius pagal inicijavimo kilmę, atsirado galimybė operatoriams nustatyti skirtingas skambučių užbaigimo kainas <...>. Atitinkamai operatoriai, teikiantys skambučių užbaigimo bei tranzito į kitų operatorių tinklus paslaugą, turėjo pritaikyti savo apskaitos sistemas bei investuoti į kitus įrankius, skirtus skambučių valdymui. Manome, jog šie pasikeitimai skambučių užbaigimo fiksuoto ryšio tinkluose rinkoje lėmė didesnę konkurenciją skambučių tranzito rinkoje“; „Susijungus AB „Teo“ ir AB „Omnitel“, žymiai padidėjo rinkos koncentracija. Yra požymių, kad „Telia Lietuva“, AB, užima itin stiprią ir galimai dominuojančią padėtį šioje rinkoje ir nesusiduria su konkurenciniu spaudimu. „Telia Lietuva“, AB, teikia paslaugų paketus, o už paketą mokama kaina yra grobuoniška, t. y., manome, kad „Telia Lietuva“, AB, pardavinėja paketą sudarančias paslaugas žemiau savikainos, siekdama išstumti savo konkurentus iš rinkos. Paketams taikomos nuolaidos yra tokios didelės, kad kiti efektyvūs „Telia Lietuva“, AB, konkurentai negalėtų konkuruoti savo atskirais produktais su tokiu paketu“. Respondentai, atsakę į klausimą „ne“, teigė, kad „Individualaus viešojo ryšių tinklo paslaugos teikėjas kontroliuoja prieigą prie savo tinklo, todėl jis negali turėti konkurentų, kurie galėtų teikti skambučių užbaigimo paslaugas žemesne nei jo nustatyta kaina“; „Situacija rinkoje nepasikeitė dėl rinkos pasiskirstymo“; „Rinka mažėjanti, paslaugų gavėjai renkasi kitas elektroninių ryšių paslaugas“.

Į trečią anketos klausimą atsakymai taip pat pasiskirstė panašiai kaip ir į antrą – šiek tiek daugiau nei pusė atsakiusiųjų pasirinko atsakymą „taip“ ir jį pagrindė tokiais argumentais: „Pasikeistų tik tuo atveju, jeigu: judriojo ryšio mažmeninės kainos taptų didesnės ne tik už skambučių užbaigimo kainas judriojo ryšio tinkle, bet ir didesnės už minėtos paslaugos bei inicijavimo paslaugos sumą, arba skambučių užbaigimo kaina fiksuotojo ryšio tinkle taptų lygi kainai, kuri taikoma už skambučių užbaigimą judriojo ryšio tinkle (sumažinant judriojo ryšio tinkle taikomą užbaigimo kainą arba padidinant fiksuoto ryšio tinkle taikomą užbaigimo kainą). Laikinais pagerėtų, jeigu „Telia Lietuva“, AB, mažmeninės kainos būtų reguliuojamos kaip buvo iki 2014 m. sausio 1 d., tačiau tai laikinas sprendimas, šiek tiek suvienodinantis „Telia Lietuva“, AB, ir alternatyvių fiksuoto ryšio operatorių galimybes vienodomis sąlygomis konkuruoti su judriojo ryšio operatorių taikomu nesąžiningu spaudimu mažmeninėmis kainomis“; „Įmanomas kainų mažėjimas. Naujų paslaugų teikėjų atėjimas į rinką skatins tolimesnę konkurencijos didėjimą“; „Jei skambučių užbaigimo paslaugų kainos ir toliau mažės, tikėtina, kad konkurencinė aplinka keisis“; „Sumažės konkurencija, nes iš „Telia Lietuva“, AB, veiksmų (teikti paslaugų paketus už kainą, mažesnę nei savikainą) yra akivaizdu, kad tai ilgalaikė „Telia Lietuva“, AB, strategija“. Respondentai, atsakę į klausimą „ne“, teigė, kad „Konkurencinė aplinka nepasikeis, nes kiekvienas individualaus tinklo paslaugų teikėjas visada turės išimtinę teisę teikti skambučių užbaigimo paslaugas savo tinkle pagal nustatytą kainą“; „Su sąlyga, kad RRT nedarys daugiau papildomų veiksmų, o naujų rinkos dalyvių neatsiras – tai ir pasikeitimų nebus“; „Mažėja paklausa, naujų teikėjų nebus“.

Respondentų pateikta informacija rodo, kad operatoriai taip pat mano, jog konkurencija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje nėra veiksminga. Tai patvirtina Tarnybos anksčiau pateiktus

argumentus dėl konkurencijos nebuvimo. Tačiau pastebėtina tai, kad, kai kurių operatorių nuomone, situacija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje per Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamąjį laikotarpį pablogėjo ir dar labiau pablogės ateityje. Tokios nuomonės viena iš priežasčių yra reguliavimo taikymas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje arba reguliavimo netaikymas kitose atitinkamose rinkose. Tarnybos nuomone, net ir esant Skambučių užbaigimo paslaugų reguliavimo poveikiui, anksčiau Tarnybos pateiktos aplinkybės neparodo, kad konkurencija teikiant Skambučių užbaigimo paslaugas yra veiksminga.

Remdamasi anksčiau išdėstyta informacija, Tarnyba neatlieka individualių tyrimų, ar konkurencija Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle, rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje yra veiksminga. Tarnyba, taip pat atsižvelgdama į anksčiau Ataskaitos 3 skyriuje aprašytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. Kiekvienas Tinklo operatorius kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško.
2. Viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjas, siekdamas savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams suteikti galimybę paskambinti konkrečiam operatoriaus Tinklo abonentams arba nusiųsti skambučius telefono ryšio numeriais, įdiegtais konkrečiam operatoriaus Tinkle, privalo pirkti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugas.
3. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, siekdamas suteikti galimybę savo teikiamų didmeninių elektroninių ryšių paslaugų gavėjų abonentams (viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams) paskambinti konkrečiam Tinklo abonentams arba į telefono ryšio numerius, įdiegtus to operatoriaus Tinkle, privalo pirkti Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugas.
4. Konkretus operatorius užima 100 procentų Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinkos.
5. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinką yra absoliutūs.
6. Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
7. Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, siekdamas pajamų ir (arba) pelno maksimizavimo, ir (arba) norėdamas apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio ir (arba) viešąsias elektroninių ryšių paslaugas nuo konkurencijos, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje, t. y. konkurencija Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga.

Išvada:

Konkurencija Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga.

3.2. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR DIDELĘ ĮTAKĄ SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ ĮVARDIJIMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, antras Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Šioje Ataskaitos dalyje, atsižvelgiant į Ataskaitos 3 skyriuje nustatytas aplinkybes, yra konstatuojamos konkurencijos problemos įvardijami ūkio subjektai, turintys didelę įtaką atitinkamoje Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje.

3.2.1. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad „Telia Lietuva“, AB, Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo „Telia Lietuva“, AB, Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. „Telia Lietuva“, AB, kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.
2. „Telia Lietuva“, AB, teikiamas Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina „Telia Lietuva“, AB, abonentams; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti „Telia Lietuva“, AB, abonentams.
3. „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos.
4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs.
5. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
6. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis

susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

„Telia Lietuva“, AB, Anketos duomenimis, 88,15 proc. „Telia Lietuva“, AB, akcijų valdė „Telia Company“, AB, o 11,85 proc. – kiti akcininkai. Remiantis „Telia Lietuva“, AB, Anketoje pateiktais duomenimis, „Telia Company“, AB, turi 88,15 proc. balsų suteikiančių akcijų, kiti akcininkai – 11,85 proc. Anketoje respondentų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų kontroliuojamus ir su jais susijusius juridinius asmenis. Anketoje „Telia Lietuva“, AB, nurodė 5 dukterines įmones, tačiau 2019 m. sausio 18 d. Tarnybai atsiųstame rašte Nr. 00154 „Dėl Skambučių užbaigimo rinkos tyrimo“ patikslino, kad 2018 m. spalio 26 d. pardavė 100 proc. dukterinės įmonės UAB „Verslo investicijos“ akcijų (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Su „Telia Lietuva“, AB, susiję juridiniai asmenys

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
Telia customer service, AB	Dukterinė įmonė	Paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika
VšĮ „Numerio perkėlimas“	Dukterinė įmonė	Numerio perkėlimo paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika
Telia Global Services Lithuania, UAB	Dukterinė įmonė	-	Lietuvos Respublika
UAB „Mobilieji mokėjimai“	Dukterinė įmonė	-	Lietuvos Respublika

Šaltinis: „Telia Lietuva“, AB, Anketa ir 2019 m. sausio 18 d. raštas Nr. 00154 „Dėl Skambučių užbaigimo rinkos tyrimo“.

Atsižvelgiant į 3 lentelėje pateiktą informaciją, darytina išvada, kad „Telia Lietuva“, AB, 2018 m. vasario 15 d. (Anketoje nurodyta su „Telia Lietuva“, AB, susijusių asmenų vertinimo data) ir 2019 m. sausio 18 d. duomenimis turėjo 4 dukterines įmones, registruotas Lietuvoje (Telia customer service, AB, VšĮ „Numerio perkėlimas“, Telia Global Services Lithuania, UAB, UAB „Mobilieji mokėjimai“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą „Telia Lietuva“, AB, sudaro „Telia Lietuva“, AB, Telia customer service, AB, VšĮ „Numerio perkėlimas“, Telia Global Services Lithuania, UAB, UAB „Mobilieji mokėjimai“.

3.2.2. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių

perdavimą nuo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučio užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ teikiamos Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško.

2. AB „Lietuvos geležinkeliai“ teikiamas Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina AB „Lietuvos geležinkeliai“ abonentams; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti AB „Lietuvos geležinkeliai“ abonentams.

3. AB „Lietuvos geležinkeliai“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių AB „Lietuvos geležinkeliai“, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

100 proc. AB „Lietuvos geležinkeliai“ akcijų, 2018 m. vasario 21 d. (Anketos pateikimo data) duomenimis, nuosavybės teise priklausančių valstybei, patikėjimo teise valdė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. AB „Lietuvos geležinkeliai“ Skambučių užbaigimo rinkos tyrimo Anketoje nurodė, kad su ja yra susiję 8 juridiniai asmenys. Juridiniai asmenys, sąsajos, veiklos sritys ir valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo, yra nurodyti 4 lentelėje.

4 lentelė. Su AB „Lietuvos geležinkeliai“ susiję asmenys

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
--	--------------------------------	--	--

UAB „Geležinkelio tiesimo centras“	100% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Geležinkelių tiesimas ir remontas	Lietuvos Respublika
UAB „Vilniaus lokomotyvų remonto depas“	100% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Riedmenų remontas	Lietuvos Respublika
UAB „Gelsauga“	100% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Saugos ir valymo paslaugos	Lietuvos Respublika
UAB „VAE Legetecha“	34% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Geležinkelių įrangos gamyba	Lietuvos Respublika
UAB „Rail Baltica statyba“	100% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimui ir koordinavimui įsteigtos bendros Baltijos šalių įmonės „RB Rail AS“ akcijų valdymas, jų suteikiamų teisių bei pareigų įgyvendinimas.	Lietuvos Respublika
UAB „Geležinkelių aplinkosaugos centras“	100% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“ likviduojamas	Aplinkosaugos administravimas; atliekų tvarkymas; nuotekų valymo įrenginių priežiūra, prekinių vagonų ir cisternų paruošimas, aplinkos laboratoriniai tyrimai, geležinkelio apsaugos želdinių ruožo tvarkymas.	Lietuvos Respublika
VšĮ Geležinkelių logistikos parkas	79,61% dalininko teisių valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“	Vilniaus viešojo logistikos centro logistikos parko kūrimas ir valdymas.	Lietuvos Respublika
RB Rail AS	33,3% akcijų valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“ dukterinė bendrovė UAB „Rail Baltica statyba“	Projekto „Rail Baltica“ koordinavimas ir įgyvendinimas.	Latvijos Respublika

Šaltinis: AB „Lietuvos geležinkeliai“ Anketa

Atsižvelgiant į AB „Lietuvos geležinkeliai“ Skambučių užbaigimo rinkos tyrimui pateiktą informaciją apie susijusius asmenis, darytina išvada, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2018 m. vasario 21 d. (Anketos pateikimo data) duomenimis tiesiogiai kontroliavo 5 juridinius asmenis (UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, UAB „Vilniaus lokomotyvų remonto depas“, UAB „Gelsauga“, UAB „Rail Baltica statyba“, UAB „Geležinkelių aplinkosaugos centras“), valdė 79,61 proc. VšĮ Geležinkelių logistikos parko akcijų, daugiau nei 1/3 (34 proc.) akcijų viename juridiniame asmenyje (UAB „VAE Legetecha“) ir 1/3 (33,3 proc.) RB Rail AS akcijų valdė AB „Lietuvos geležinkeliai“ dukterinė bendrovė UAB „Rail Baltica statyba“.

Atsižvelgiant į išdėstytą anksčiau ir į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad ūkio subjektą AB „Lietuvos geležinkeliai“ sudaro UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, UAB „Vilniaus lokomotyvų remonto depas“, UAB „Gelsauga“, UAB „VAE Legetecha“, UAB „Rail Baltica statyba“, UAB „Geležinkelių aplinkosaugos centras“, VšĮ Geležinkelių logistikos parkas, RB Rail AS.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą AB „Lietuvos geležinkeliai“ sudaro AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, UAB „Vilniaus lokomotyvų remonto depas“, UAB „Gelsauga“, UAB „VAE Legetecha“, UAB „Rail Baltica statyba“, UAB „Geležinkelių aplinkosaugos centras“, VšĮ Geležinkelių logistikos parkas, RB Rail AS.

3.2.3. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiam viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centro teikiamos Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.

2. AB Lietuvos radijo ir televizijos centro teikiamas Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina AB Lietuvos radijo ir televizijos centro abonentams; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti Lietuvos radijo ir televizijos centro abonentams.

3. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle

paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

100 proc. AB Lietuvos radijo ir televizijos centro akcijų, 2018 m. vasario 21 d. (Anketos pateikimo data) duomenimis, nuosavybės teise priklausančių Lietuvos valstybei, patikėjimo teise valdė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras Anketoje nenurodė asmenų, kurie būtų susiję su bendrove. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad ūkio subjektą AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą sudaro AB Lietuvos radijo ir televizijos centras.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą sudaro AB Lietuvos radijo ir televizijos centras.

3.2.4. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „CSC Telecom“ Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo UAB „CSC Telecom“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „CSC Telecom“ teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „CSC Telecom“ kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.

2. UAB „CSC Telecom“ teikiamas Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina UAB „CSC Telecom“ abonentams; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti UAB „CSC Telecom“ abonentams.

3. UAB „CSC Telecom“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinką yra absoliutūs.
5. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
6. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, UAB „CSC Telecom“, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.
2. UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

100 proc. UAB „CSC Telecom“ akcijų, 2018 m. vasario 22 d. (Anketos pateikimo data) duomenimis, valdė Estijos įmonė TOP Connect OU. UAB „CSC Telecom“ Anketoje nurodė, kad valdo 100 proc. UAB „TCG Telecom“ akcijų. UAB „TCG Telecom“ teikia telekomunikacijų paslaugas.

Atsižvelgiant į tai ir į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „CSC Telecom“ sudaro UAB „CSC Telecom“ ir UAB „TCG Telecom“.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą UAB „CSC Telecom“ sudaro UAB „CSC Telecom“ ir UAB „TCG Telecom“.

3.2.5. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“ kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiamas Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina UAB „Mediafon Carrier Services“ abonentams ir (arba) siunčia skambučius UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti UAB „Mediafon Carrier Services“ abonentams ir (arba) siųsti skambučius UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais.

3. UAB „Mediafon Carrier Services“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Remiantis 2018 m. kovo 12 d. (Anketos pateikimo data) UAB „Mediafon Carrier Services“ Anketoje nurodyta informacija, 100 proc. UAB „Mediafon Carrier Services“ akcijų valdė UAB „Mediafon“. Anketoje UAB „Mediafon Carrier Services“ nurodė 10 susijusių asmenų. Juridiniai asmenys, sąajos, veiklos sritys ir valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo, yra nurodyti 5 lentelėje.

5 lentelė. Su UAB „Mediafon Carrier Services“ susiję asmenys

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
UAB „Mediafon“	Kontroliuojanti bendrovė	Kontroliuojanti bendrovė	Lietuva
UAB „Mediafon Datapro“	Kontroliuojančios įmonės dukterinė bendrovė	Numerio perkėlimo paslaugos	Lietuva
UAB „Mediafon Technology“	Kontroliuojančios įmonės dukterinė bendrovė	IT / TELCO produktų kūrimas ir paslaugos	Lietuva
UAB „Mediafon Telco Solutions“	Kontroliuojančios įmonės dukterinė bendrovė	Rizikos valdymo telekomunikacinės paslaugos	Lietuva

NP Base SRL	Kontroliuojančios įmonės asocijuota bendrovė	Numerio perkėlimo paslaugos	Moldova
NP Systems TM SA	Kontroliuojančios įmonės dukterinė bendrovė	Veiklos nevykdo	Argentina
Atlatx SARL	Kontroliuojančios įmonės asocijuota bendrovė	Duomenų registravimo ir serverių nuomos paslaugos	Tunisas
UAB „Arusba“	Kontroliuojančios įmonės susijusi bendrovė	Patalpų nuomos ir eksploatacijos paslaugos	Lietuva
UAB „MG Baltic Media“	Netiesiogiai kontroliuojanti bendrovė	Finansinė veikla	Lietuva
Arbacor Limited	Netiesiogiai kontroliuojanti bendrovė	Investicinė veikla	Didžioji Britanija

Šaltinis: UAB „Mediafon Carrier Services“ Anketa

Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, taip pat atsižvelgiant į UAB „Mediafon Carrier Services“ 2018 m. kovo 12 d. Anketą ir į Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomus duomenis, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „Mediafon Carrier Services“ sudaro UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Mediafon“, UAB „Mediafon Datapro“, UAB „Mediafon Technology“, UAB „Mediafon Telco Solutions“ ir UAB „MG Baltic Media“ (toliau – ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą UAB „Mediafon Carrier Services“ sudaro UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Mediafon“, UAB „Mediafon Datapro“, UAB „Mediafon Technology“, UAB „Mediafon Telco Solutions“ ir UAB „MG Baltic Media“.

3.2.6. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambučiai buvo inicijuoti.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamas Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ abonentams ir (arba) siunčia skambučius UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų abonentams paskambinti UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ abonentams ir (arba) siųsti skambučius UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais.

3. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

2015 m. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo duomenimis ir Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomais duomenimis, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ akcijas valdo 10 juridinių asmenų ir vienas fizinis asmuo. 2015 m. Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo duomenimis daugiau nei 5 proc. akcijų valdė šie juridiniai asmenys: UAB „Splus“ (65,72 proc.), UAB „Satela“ (10,02 proc.), UAB „Init“ (10 proc.), UAB „Teletinklas“ (5,53 proc.). Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „Splus“ yra susiję asmenys. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sudaro UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „Splus“.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sudaro UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „Splus“.

3.2.7. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 ir 2.2 skyriuose pateiktas išvadas, konstatuoja, kad UAB „Ecofon“ Tinkle teikiamos Skambučių užbaigimo paslaugos apima skambučių perdavimą nuo UAB „Ecofon“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį), kurioje yra ar gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas, iki Skambučių užbaigimo taško, nepriklausomai nuo to, kokiame viešajame ryšių tinkle skambutis buvo inicijuotas.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Ecofon“ teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Ecofon“ kontroliuoja skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučių užbaigimo taško.
2. UAB „Ecofon“ teikiamas Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai gavėjai skambina UAB „Ecofon“ abonentams ir (arba) siunčia skambučius UAB „Ecofon“ Tinklo Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjams abonentams paskambinti UAB „Ecofon“ abonentams ir (arba) siųsti skambučius UAB „Ecofon“ Tinklo Komutacinėje stotyje įdiegtais telefono ryšio numeriais.
3. UAB „Ecofon“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos.
4. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinką yra absoliutūs.
5. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
6. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl anksčiau išvardytų aplinkybių, UAB „Ecofon“, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.
2. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Remiantis 2018 m. kovo 14 d. (Anketos pateikimo data) UAB „Ecofon“ Anketoje nurodyta informacija, vienas fizinis asmuo valdė 97 proc. UAB „Ecofon“ akcijų. UAB „Ecofon“ Anketoje nenurodė asmenų, kurie būtų susiję su bendrove. Atsižvelgiant į tai ir į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio

subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „Ecofon“ sudaro UAB „Ecofon“.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Ecofon“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Ecofon“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą UAB „Ecofon“ sudaro UAB „Ecofon“.

4. IPAREIGOJIMŲ DIDELĘ ĮTAKĄ SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINTIEMS ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.2 skyriuje, trečias Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etapas yra atitinkamų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas arba panaikinimas. Šioje ataskaitoje yra vertinama, kokie įpareigojimai turi būti nustatyti, pakeisti ar panaikinti didelę įtaką Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje turintiems ūkio subjektams.

Įstatymu į nacionalinę teisę buvo perkeltos Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos nuostatos. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Prieigos direktyva) preambulės 5 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir tinklų sujungimo susitarimų, ypač dėl susitarimų tarp ūkio subjektų, veikiančių skirtingose valstybėse. O Prieigos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės privalo užtikrinti, kad nebūtų jokių apribojimų, kurie neleistų ūkio subjektams toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje derėtis tarpusavyje dėl prieigos ir (ar) tinklų sujungimo sąlygų techniniais ar komerciniais klausimais. Tuo tikslu Prieigos direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, atsižvelgdamos į Pagrindų direktyvoje išdėstytus tikslus, turi skatinti ir, kur būtina, užtikrinti prieigos teikimą ir tinklų sujungimą. Prieigos direktyvos 5 straipsnio 1 dalies 2 pastraipoje ir 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turi turėti galias nustatyti tam tikrus įpareigojimus. Pažymėtina, kad Įstatymo 1 straipsnio 5 dalimi siekiama Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos tikslų, tarp jų plėsti vidaus rinką. Taigi, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 1 straipsnio 5 dalimi, turi imtis atitinkamų priemonių, siekdama skatinti konkurenciją elektroninių ryšių srityje.

Prieigos direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad nustatyti įpareigojimai turi būti pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, turi būti proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus (konkurencijos skatinimas, vidaus rinkos plėtra ir Europos Sąjungos piliečių interesų užtikrinimas). Prieigos direktyvos preambulės 15 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad skiriant įmonei, turinčiai didelę įtaką rinkoje, įpareigojimus papildomos rinkos analizės atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent toks įpareigojimas yra tikslingas ir pagal nustatytos problemos pobūdį proporcingas. Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairių 117 punkte taip pat akcentuojama, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turi užtikrinti, kad didelę įtaką turintiems ūkio subjektams nustatomi įpareigojimai turi atitikti tikslus, nurodytus Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje, ir būti proporcingi sprendžiamoms problemoms.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų yra tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydamas tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą. Taisyklių V skyriuje (Taisyklių 20–23 punktuose) yra nustatyta įpareigojimų nustatymo, pakeitimo ir panaikinimo procedūra.

Taisyklių 20 punkte nurodyta, kad nustačius, jog konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, Tarnyba nustato įpareigojimus didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams. Įpareigojimai nustatomi vadovaujantis Įstatymo 17 straipsniu, taip pat vadovaujantis ir atsižvelgiant į Taisyklių 5 punkte nurodytus teisės aktus. Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta, kad Tarnyba, atsižvelgdama

į tai, kurie įpareigojimai yra tinkamiausi konkrečiu atveju, ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, gali nustatyti šiuos įpareigojimus:

1. skaidrumo įpareigojimą;
2. nediskriminavimo įpareigojimą;
3. apskaitos atskyrimo įpareigojimą;
4. įpareigojimą suteikti prieigą;
5. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus;
6. funkcinio atskyrimo įpareigojimą;
7. įpareigojimus, susijusius su paslaugų galutiniais paslaugų gavėjams teikimu.

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad Tarnyba, ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, palieka ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei įpareigojimai buvo nustatyti anksčiau. Tarnyba taip pat gali pakeisti minėtiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus.

Taisyklių 23 punkte nurodyta, kad įpareigojimai panaikinami Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka.

4.1. Įpareigojimų ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos. Ten pat nustatyta, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugą kitiems asmenims, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia padaryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos kainai ir kitoms šios paslaugos teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleidžia vystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatė šias Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje problemas:

1. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis, kurios yra nurodytos toliau:

1. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos.

2. „Telia Lietuva“, AB, turi galimybių ir motyvų sau ir kitiems ūkio subjektams taikyti skirtingas kainas analogiškiems Skambučių užbaigimo paslaugos tipams priklausomai nuo skambučio inicijavimo kilmės.

3. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir galimybių taikyti papildomus užmokesčius už tinklų sujungimo tašką, nors pats tokių užmokesčių Tinklų operatoriams nemoka.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatant įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo įpareigojimą, nediskriminavimo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms). Apskaitos atskyrimo įpareigojimas buvo panaikintas.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos „Telia Lietuva“, AB, nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti, arba panaikinti.

4.1.1. „Telia Lietuva“, AB, galiojančių įpareigojimų vertinimas

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, kurios yra nurodytos toliau:

1. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir galimybių sau ir kitiems ūkio subjektams taikyti skirtingas kainas analogiškiems Skambučių užbaigimo paslaugos tipams priklausomai nuo skambučio inicijavimo kilmės.

2. „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir galimybių taikyti papildomus užmokesčius už tinklų sujungimo tašką, nors pats tokių užmokesčių fiksuotojo ryšio operatoriams nemoka.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, „Telia Lietuva“, AB, buvo:

a) paliktas galioti 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą;

b) pakeisti 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.3 ir 3.4 papunkčiuose nustatyti skaidrumo ir kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimais;

c) pakeistas Tarnybos 2007 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1V-816 „Dėl nediskriminavimo įpareigojimo nustatymo ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, turinčiam didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ (toliau – 2007 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. 1V-816) 2 punkte nustatytas nediskriminavimo įpareigojimas;

d) panaikintas 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.5 papunktyje nustatytas apskaitos atskyrimo įpareigojimas.

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šias Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nurodytas su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių teikimo sąlygomis susijusias problemas. Problema, kad „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Nediskriminavimo įpareigojimas sustiprina kainų kontrolės įpareigojimą, o taip pat riboja ūkio subjekto galimybes diskriminuoti skirtingus Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjus kitomis priemonėmis nei kainos. Įpareigojimas suteikti prieigą riboja ūkio subjekto galimybes atsisakyti suteikti Skambučių užbaigimo paslaugas, o skaidrumo įpareigojimas sudaro galimybes stebėti, kaip yra laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo, įpareigojimo suteikti prieigą. Atsižvelgiant į anksčiau paminėtus atitinkamų įpareigojimų tikslus, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu „Telia Lietuva“, AB, sprendžiant analogiškas problemas, buvo pakeisti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos bei nediskriminavimo įpareigojimai, Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle ir su jomis susijusių priemonių kainas, taikyti nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimą bei įpareigojimą suteikti prieigą.

Tarnyba toliau vertina, ar yra tikslinga pakeisti šiuo metu galiojančius Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, paslaugų rinkoje nustatytus kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos, įpareigojimo suteikti prieigą, nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimus.

4.1.1.1. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu buvo siekiama paspartinti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainų mažinimą iki 2008 m. Tarnybos patvirtintų efektyviai veikiančio operatoriaus LRAIC sąnaudų⁹, taip pat sukurti mechanizmą, reikalingą įgyvendinti Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus. 2012 m. sausio 1 d. Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle kainos pasiekė 2008 m. patvirtintas LRAIC sąnaudas¹⁰. Tai yra, Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1519 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamojo laikotarpio pabaigoje jau buvo įgyvendintas.

⁹ Ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, efektyviai veikiančio konkurencinėje rinkoje, skambučių inicijavimo, skambučių užbaigimo, nacionalinio bei tarptautinio tranzito paslaugų, teikiamų „Telia Lietuva“, AB, viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, bei susijusių priemonių kainos, nustatytos Tarnybos direktoriaus 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 1V-101 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, efektyviai veikiančio konkurencinėje rinkoje, skambučių inicijavimo, skambučių užbaigimo, nacionalinio bei tarptautinio tranzito paslaugų, teikiamų „Telia Lietuva“, AB, viešuoju telefono ryšio tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, kainų nustatymo“.

¹⁰ Kainos nustatytos Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1519 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 4.1 papunkčiu.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo 11 punkte nurodyta, kad Skambučių užbaigimo paslaugų kainos, atsižvelgiant į „grynąsias“ BU-LRAIC sąnaudas, turėjo būti nustatytos iki 2012 m. gruodžio 31 d. Tarnyba iki 2012 m. gruodžio 31 d. nespėjo įdiegti BU-LRAIC modelio. Tačiau, siekdama sudaryti sąlygas įgyvendinti Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, Tarnybos direktoriaus 2012 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1V-1900 „Dėl laikinųjų priemonių ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, turinčiam didelę įtaką Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, nustatymo“ buvo priimtos laikinosios priemonės dėl Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainų (toliau – Laikinosios priemonės). Tarnyba Laikinosiomis priemonėmis nustatė vieną Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainą, jos nediferencijuojant į Skambučių užbaigimo paslaugų, teikiamų viešuosius ryšių tinklus sujungiant vietiniame tinklų sujungimo taške, kainas ir Skambučių užbaigimo paslaugų, teikiamų viešuosius ryšių tinklus sujungiant nacionaliniame tinklų sujungimo taške, kainas. Tarnybos Laikinosiomis priemonėmis nustatytos kainos taip pat nebuvo diferencijuojamos į Skambučių užbaigimo paslaugų kainas piko ir ne piko laiku. Minėtos priemonės įsigaliojo 2013 m. sausio 1 d. ir turėjo galioti iki įsigaliojo Tarnybos sprendimas, kuriuo, atsižvelgiant į Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodyto BU-LRAIC apskaitos modelio duomenis, buvo nustatytos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos, tačiau ne ilgiau nei iki 2013 m. rugsėjo 30 d.

Sprendimo, kuriuo, atsižvelgiant į Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodyto BU-LRAIC apskaitos modelio duomenis, turėjo būti nustatytos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos, Tarnyba nepriėmė ir nuo 2013 m. spalio 1 d. Laikinosios priemonės nustojo galioti. Nepaisant to, net ir nustojus galioti Laikinosioms priemonėms, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, iki 2014 m. gruodžio 31 d. taikė 2,11 lito ct/min. (be PVM) kainą, o nuo 2015 m. sausio 1 d. – 0,61 Eur ct/min. (be PVM) kainą už Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas. 2015 m. Tarnyba baigė diegti BU-LRAIC sąnaudų apskaitos modelį, apskaičiavo Tinklo „grynąsias“ BU-LRAIC sąnaudas, įvertino Skambučių užbaigimo paslaugų komercines sąnaudas. Tarnyba penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 „Dėl ūkio subjekto „Teo LT“, AB, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo „TEO LT“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ (toliau – 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1433) 4.3.1 papunktyje ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatė tokį kainų kontrolės įpareigojimą:

„Ūkio subjektas „Teo LT“, AB, privalo:

1. Užtikrinti, kad Skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina būtų ne didesnė nei 0,13 euro ct/min. (be PVM).“

Siekiant efektyvaus ir vieningo Skambučių užbaigimo paslaugų reguliavimo Europos Sąjungos mastu ir įvertinus Skambučių užbaigimo paslaugų kainas, taikomas Europos Sąjungos valstybėse narėse, kurios faktiškai yra įgyvendinusios Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo keliamus reikalavimus, Tarnybos nuomone, Bendroje pozicijoje dėl priemonių minimas kitas kainų kontrolės metodas – kainų kontrolės metodas, atsižvelgiant į kitų šalių patirtį (angl. *Benchmarking*) (toliau – Benchmarking metodas) yra pats tinkamiausias nustatant kainų kontrolės įpareigojimą esamoje situacijoje, nes, pagal Tarnybos turimą informaciją, šio rinkos tyrimo laikotarpiu jau 21 valstybė narė yra įdiegusi BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo ir jau yra pasiekusi joje keliamus reikalavimus. Įvertinus rekomenduojamo modelio BU-LRIC atnaujinimo kaštus, reikalingus darbuotojų išteklius, bei lyginant juos su Benchmarking metodo gaunamu rezultatu (vidurkis iš 21-os šalies), tikėtina, kad Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos rezultatas bus vienodas, arba labai panašus, todėl analizuojant sąnaudų metodų naudą ir kaštus, manytina, kad Benchmarking metodas labiausiai tinkamas. Taip pat situacija Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje per laikotarpį,

kuomet būtų kuriamas BU-LRIC modelis, gali smarkiai pasikeisti dėl konkurencijos ir (arba) spartaus technologijų pokyčio. Pažymėtina, kad Bendroje pozicijoje dėl skambučių užbaigimo kainų simetrijos minimas skambučių užbaigimo kainų simetriškumas turėtų būti užtikrinamas ne tik nacionaliniu, bet ir visos Europos Sąjungos mastu. Todėl aukščiau pateikta informacija bei 3 paveiksle pateikti duomenys yra reprezentatyvūs ir leidžia Tarnybai įvertinti kitų valstybių patirtį bei, remiantis šia patirtimi, nustatyti tokias Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kainas, kurios atitiktų Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo keliamus tikslus bei reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Tarnyba mano, kad yra tikslinga nustatyti skambučių ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kainas, kurios bus apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų valstybių patirtį. Tai yra Skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų kainos turi būti ne didesnės nei valstybių, įdiegusių „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendacijos kainų reguliavimo reikalavimus, skaičiavimų rezultatų vidurkį. Tokios kainos, Tarnybos nuomone, visiškai atitinka Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo 12 punkto nuostatą, kad po 2014 m. liepos 1 d. „alternatyvių metodikų taikymo rezultatai neturėtų viršyti vidutinių skambučių užbaigimo tarifų, kuriuos taikydamos rekomenduojamą sąnaudų metodiką nustatė nacionalinės reguliavimo institucijos“. Pažymėtina, kad ir šeštojo Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos tyrimo laikotarpiu kai kurios Europos Sąjungos valstybės narės perskaičiavo Skambučių užbaigimo paslaugų sąnaudas ir sumažino siektinas kainas. Tai savo ruožtu daro įtaką BU-LRIC sąnaudų vidurkiui, taip pat ir vidutinei Skambučių užbaigimo Europos Sąjungos Tinkluose kainai.

Tarnyba, skaičiuodama Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kainą, rėmėsi 21-os valstybės, kuri buvo įdiegusi BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo, duomenimis. 3 paveiksle pateikta informacija vaizduoja Skambučių užbaigimo paslaugų kainas valstybėse, kurios jau taiko „grynosiomis“ BU-LRIC modelio sąnaudomis grįstas kainas. Didžiausia Skambučių užbaigimo paslaugos kaina (0,14 Eur ct/min), apskaičiuota įgyvendinant Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo, yra taikoma Rumunijoje, mažiausia – Didžiojoje Britanijoje (0,04 Eur ct/min). Europos Sąjungos valstybių, kurios Skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų kainas nustatė atsižvelgdamos į „grynąsias“ BU-LRIC sąnaudas, Skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkis siekia 0,09 Eur ct/min., todėl, atsižvelgiant į minėtą metodą, Tarnyba nustatė, kad Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kaina turi būti ne didesnė nei 0,09 Eur ct/min. (be PVM).

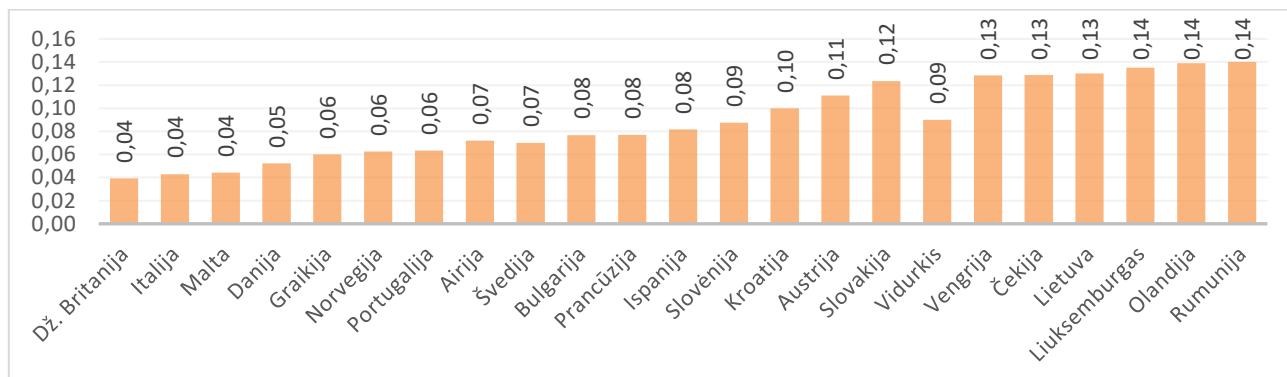
Verta paminėti, kad ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB taikomos skambučių užbaigimo kainos kitiems ūkio subjektams negali būti skirtingos priklausomai nuo to, kuriame viešajame telefono ryšio tinkle skambutis buvo inicijuotas. Mažesni skambučių užbaigimo tarifai, sumažins skambučių inicijuojančių paslaugų teikėjų sąnaudas. Tokie sąnaudų pokyčiai paprastai lemia ir mažesnes mažmeninių skambučių kainas ir atitinkamai didesnius vartojimo rodiklius. Todėl Tarnybos nuomone, sumažėjus Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kainai iki 0,09 Eur ct/min., galimai teigiamą naudą turės mažmeninių skambučių paslaugų vartotojai.

Pažymėtina ir tai, kad Tarnybos turimais duomenimis, sumažinus Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainą iki 0,09 Eur ct/min., „Telia Lietuva“, AB teikdama fiksuotojo ryšio paslaugas galimai patirs nedidelius nuostolius, lyginant su „Telia Lietuva“ AB viešai skelbiamu metiniu „Telia Lietuva“, AB 2018 m. veiklos pelnu (angl. – EBITDA), kuris siekė beveik 127 mln. Eur ir tai didelės įtakos bendrovės veiklos finansiniams rodikliams ir teikiamoms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms neturės.

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tokių šalių, kaip Vokietija, Estija, Latvija (ir kt.) sėkmingą patirtį, taikant Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje kainas, kurios buvo apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų valstybių Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje taikomų kainų vidurkį, daro išvadą, kad Tarnybos nustatyta Skambučių

užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos 0,09 Eur ct/min. kaina, nesukels neigiamų pasekmių Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje.

3 paveikslas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainų palyginimas Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo įgyvendinusiose valstybėse, Eur ct/min.

Šaltinis: BEREC

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, ir į tai, kad „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų sąlygas ir tokiu būdu riboti konkurenciją teikiant viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, Tarnybos nuomone, siekiant riboti ūkio subjekto galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo savo Tinkle sąlygas, tikslinga pakeisti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. IV-1433 4.3.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą ir išdėstyti jį taip:

Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo:

1. užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei 0,09 Eur ct/min. (be PVM) bet kuriuo paros metu.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas, tačiau užtikrins, kad „Telia Lietuva“, AB, padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas neišvengiamas sąnaudas. Kadangi Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Elektroninių ryšių įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes, ribojant „Telia Lietuva“, AB, galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, bus skatinama konkurencija teikiant elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrinamas mažiausias būtinas reguliavimas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdama apriboti ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo nereikalauti kito

operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y., ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, „Telia Lietuva“, AB, gali nustatyti analogiškus užmokesčius už su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia „Telia Lietuva“, AB, Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

2.1. „Telia Lietuva“, AB, privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo „Telia Lietuva“, AB;

2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybių nustatyti su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokių kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvados:

Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas, yra pakeičiamas Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3.1 papunktis ir kainų kontrolės įpareigojimas šioje dalyje išdėstomas taip:

Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo:

1. užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, Tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei 0,09 euro ct/min. (be PVM) bet kuriuo paros metu.

Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti kainų kontrolės įpareigojimas, numatytas Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje ir nustatytas Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 ir 4.3.2 ir 4.3.3 papunkčiuose.

4.1.1.2. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga palikti galioti įpareigojimą suteikti prieigą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 4.1 skyriuje, penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnybos nustatytos problemos sutampa. Tolesnį įpareigojimo suteikti prieigą taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės. Ataskaitos 4.1.2.3 skyriuje siūlomas nustatyti skaidrumo įpareigojimas ir Ataskaitos 4.1.2.2 skyriuje siūlomas nustatyti kainų kontrolės įpareigojimas tiesiogiai neribos „Telia Lietuva“, AB, galimybės nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Taigi, įpareigojimas suteikti prieigą yra būtinas ir jis papildys kitus siūlomus įpareigojimus bei sudarys sąlygas konkurencijai.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą (nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 punktuose).

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes. Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių paslaugų suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų ryšių tinklų abonentų tarpusavio bendravimą;

b) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, „Telia Lietuva“, AB, turės galimybes ir motyvus nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų sąlygas, tokiu būdu ribojant konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, Tarnybai, kiekvieną kartą kilus ginčui dėl Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų nesuteikimo, teks nagrinėti nesutarimus tarp operatorių. Ginčų sprendimo procedūra trunka tam tikrą laiką, kas sukuria sąlygas operatoriams piktnaudžiauti, o tai savo ruožtu ribos paskatas veikti elektroninių ryšių rinkoje.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.1 papunktyje nustatytas ir Įstatymo 21 straipsnyje numatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.1.1.3. Nediskriminavimo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga palikti galioti nediskriminavimo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.1 skyriuje, penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio

Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnybos nustatytos problemos sutampa, todėl siūloma palikti galioti ir nediskriminavimo įpareigojimą. Nediskriminavimo įpareigojimo tikslas yra apriboti vertikaliai integruoto paslaugų teikėjo galimybes skirtingiems paslaugų gavėjams taikyti skirtingas sąlygas elektroninių ryšių paslaugoms, kurias naudoja pats vertikaliai integruotas operatorius ir kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, konkuruodami vieni su kitais. Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, taikydamas skirtingas sąlygas savo teikiamoms Skambučių užbaigimo paslaugoms, netiesiogiai darys įtaką kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų ir kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybėms konkuruoti su Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamomis viešosiomis telefono ryšio paslaugomis. Tolesnį nediskriminavimo įpareigojimo taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, pakeitė 2007 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1V-816 2 punkte nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

„Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, teikdamas skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, privalo nediskriminuoti kitų ūkio subjektų ir užtikrinti analogiškų sąlygų analogiškomis aplinkybėmis taikymą (įskaitant informacijos teikimą ir paslaugų kokybę) ir tokios pačios kokybės bei tokių pačių sąlygų taikymą (įskaitant informacijos teikimą), kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams.“

Nediskriminavimo įpareigojimas užtikrina, kad skirtingiems Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių gavėjams „Telia Lietuva“, AB, taiko analogiškas technines, kokybės, nustatomų terminų ir kitas paslaugų teikimo sąlygas, kokias taiko sau, taip pat paslaugų teikimo sąlygos yra ne blogesnės nei „Telia Lietuva“, AB, jas taiko sau. Šis įpareigojimas leidžia „Telia Lietuva“, AB, nustatyti lankstesnes Skambučių užbaigimo paslaugų kainas, tačiau riboja „Telia Lietuva“, AB, galimybes taikyti diskriminacines sąlygas, kai skambučio kilmė yra tokia pati. Lankstesnės galimybės nustatyti kainas sudaro sąlygas didesnei „Telia Lietuva“, AB, derybinei galiai derantis dėl skambučių užbaigimo paslaugų gavimo sąlygų iš operatorių, veikiančių už Europos ekonominės erdvės ribų. Šis įpareigojimas atitinka Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytus tikslus, nes ribojant „Telia Lietuva“, AB, galimybes diskriminuoti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių pirkėjus sau, savo padaliniais ar dukterinėms įmonėms teikiamų paslaugų techninių, kokybinių ir kitų panašių sąlygų atžvilgiu, yra sudaromos sąlygos vystytis konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Tai yra, kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybės konkuruoti su „Telia Lietuva“, AB, nebūtų ribojamos „Telia Lietuva“, AB, galimai diskriminaciniais veiksmais skirtingiems paslaugų gavėjams (įskaitant ir save) nustatytomis skirtingomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygomis. Nediskriminavimo įpareigojimas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, nes, kaip nurodyta anksčiau, užtikrina sąlygas vystytis konkurencijai, taip pat dėl tęsiamo reguliavimo užtikrina teisinį tikrumą ir apsaugo Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų gavėjų ir šių gavėjų abonentų (galutinių paslaugų gavėjų) interesus.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.1 papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje).

Nediskriminavimo įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes užtikrina, kad „Telia Lietuva“, AB, kiek tai susiję su prieiga, nediskriminuos kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškomis

aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.1 papunktyje nustatytas ir Įstatymo 19 straipsnyje numatytas nediskriminavimo įpareigojimas.

4.1.1.4. Skaidrumo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga palikti galioti skaidrumo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.1 skyriuje, penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnybos nustatytos problemos sutampa, todėl siūloma palikti galioti ir skaidrumo įpareigojimą. Skaidrumo įpareigojimas užtikrina galimybę stebėti nediskriminavimo, kainų kontrolės ir prieigos suteikimo įpareigojimų laikymąsi. Taip pat skaidrumo įpareigojimas palengvina antikonkurencinio elgesio stebėjimą bei kitiems ūkio subjektams padidina tikrumą, kad Skambučių užbaigimo paslauga teikiama jų nediskriminuojant. Tokiu būdu yra užtikrinamos geresnės galimybės paslaugų teikėjams prognozuoti savo veiklą. Anksčiau aprašytos aplinkybės rodo, kad tolesnis skaidrumo įpareigojimo taikymas yra tikslingas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, pakeitė 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.3 papunktyje nustatytą skaidrumo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

„Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, teikdamas Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas viešai skelbti detalią informaciją Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prieigos taisyklės) nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos ir susijusių priemonių kainas;

2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti;

3. skelbti informaciją apie Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones Prieigos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Įpareigojimas yra atitinkantis problemų, nustatytų Ataskaitos 3.3.1 skyriuje, prigimtį, proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes apima tik būtinos įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksnių, informacijos pateikimą bei skelbimą, taip pat būtinos tinklų sujungimui įvykdyti informacijos pateikimą bei skelbimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.2 papunktyje nustatytą skaidrumo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 18 straipsnyje).

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.2 papunktyje nustatytas ir Įstatymo 18 straipsnyje numatytas skaidrumo įpareigojimas.

4.1.2. „Telia Lietuva“, AB, kitų įpareigojimų poreikio vertinimas

4.1.2.1. Funkcinio atskyrimo įpareigojimo ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, poreikio vertinimas

Ataskaitos 4 skyriuje buvo pateikta informacija, kokius įpareigojimus Tarnyba gali nustatyti didelę įtaką Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje turintiems ūkio subjektams. Kai kurių operatorių nuomone, „Telia Lietuva“, AB, nustatyti įpareigojimai turi būti ne tik išlaikyti, bet ir sustiprinti. Respondentai Anketose siūlė „Telia Lietuva“, AB, suskaldyti į du atskirus juridinius asmenis: infrastruktūros ir didmeninių paslaugų teikėją; mažmeninių paslaugų teikėją. Šį pasiūlymą operatoriai grindė šiais argumentais:

- a) „Telia Lietuva“, AB, valdo visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje išvystytą elektroninių ryšių infrastruktūrą, yra vertikaliai integruota bendrovė ir turi didelį diversifikuotą paslaugų portfelį;
- b) „Telia Lietuva“, AB, yra žymiai lengviau gauti prieigą prie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, nes gali greitai kreiptis į savo vidinius padalinius;
- c) kitiems operatoriams kreipiantis į „Telia Lietuva“, AB, dėl didmeninių paslaugų, „Telia Lietuva“, AB, sužino kitų operatorių plėtros planus.

Tarnybos nuomone, funkcinio atskyrimo įpareigojimas yra netinkama ir neproporcinga priemonė spręsti Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas. Įstatymo 23¹ straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad funkcinio atskyrimo įpareigojimas gali būti nustatytas išimtinėmis aplinkybėmis, kai kitų Įstatymo 17 straipsnyje numatytų priemonių nepakanka spręsti nustatytas problemas. Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, ankstesnių Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu surinkta informacija, taip pat informacija, surinkta Tarnybai atliekant įpareigojimų priežiūrą, rodo, kad „Telia Lietuva“, AB, nustatytų įpareigojimų pakanka spręsti Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje kylančias problemas. Pastebėtina ir tai, kad „Telia Lietuva“, AB, yra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką keliuose vertikaliai su mažmeninių fiksuotojo telefono ryšio paslaugų ir kitų mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų teikimu susijusiose didmeninių paslaugų rinkose: Tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje“ yra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje; Tarnybos direktoriaus 2012 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 1V-1718 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje“ „Telia Lietuva“, AB, yra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje; Tarnybos direktoriaus 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1V-1359 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Skambučių inicijavimo viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ „Telia Lietuva“, AB, yra pripažinta ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką Skambučių inicijavimo viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje. Minėtose rinkose ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra nustatyti tokie įpareigojimai: įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės įpareigojimas. Taigi, „Telia Lietuva“, AB, yra reguliuojama vertikaliai su mažmeninių fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikimu susijusiose rinkose, kas riboja „Telia Lietuva“, AB, galimybes elgtis nepriklausomai nuo konkurentų ir paslaugų gavėjų.

Tarnyba, atsižvelgdama į anksčiau išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad šiuo metu „Telia Lietuva“, AB, nėra tikslinga nustatyti Įstatymo 23¹ straipsnyje nurodytą funkcinio atskyrimo įpareigojimą. Tačiau Tarnyba stebės esamą situaciją Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje ir kitose elektroninių ryšių paslaugų rinkose.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nėra tikslinga nustatyti Įstatymo 23¹ straipsnyje nurodytą funkcinio atskyrimo įpareigojimą.

4.1.2.2. Apskaitos atskyrimo įpareigojimo ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, poreikio vertinimas

Trečio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, buvo paliktas galioti 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-1166 3.5 papunktyje nustatytas apskaitos atskyrimo įpareigojimas. Šiuo įpareigojimu Tarnyba siekė sukurti sąlygas įgyvendinti nediskriminavimo, skaidrumo, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimų vykdymą. Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, atsižvelgiant į tai, kad Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainą nustato Tarnyba, buvo nustatyta, kad apskaitos atskyrimo įpareigojimas nėra būtinas įgyvendinti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus, todėl apskaitos atskyrimo įpareigojimas buvo panaikintas.

Nediskriminavimo, skaidrumo, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimų pakanka, kad būtų sprendžiamos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytos problemos, net ir nesant apskaitos atskyrimo įpareigojimo. Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai tiesiogiai reguliuoja Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių paslaugų kainas. Vykdydamas skaidrumo įpareigojimą, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi viešai skelbti standartinį pasiūlymą sujungti elektroninių ryšių tinklus, kuriame turi būti nurodytos paslaugų teikimo techninės sąlygos, taip pat ir kainos. Tarnyba, turėdama informaciją apie „Telia Lietuva“, AB, ir kitų operatorių tinklų sujungimo sutartis, taip pat Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainas lygindama su viešai skelbiamomis mažmeninių paslaugų kainomis ir vidutinėmis paslaugų pajamomis¹¹, gali vertinti, ar „Telia Lietuva“, AB, vykdo nediskriminavimo įpareigojimą.

Tarnyba, atsižvelgdama į anksčiau išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad šiuo metu „Telia Lietuva“, AB, nėra tikslinga nustatyti Įstatymo 20 straipsnyje nurodytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą. Tačiau Tarnyba stebės esamą situaciją Skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje ir kitose elektroninių ryšių paslaugų rinkose.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nėra tikslinga nustatyti Įstatymo 20 straipsnyje nurodytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą.

4.2. Įpareigojimų ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba,

¹¹ Elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjai, vadovaudamiesi Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo reikalavimais, kas ketvirtį Tarnybai privalo pateikti informaciją apie paslaugų pajamas ir kiekius. Informacija yra pakankama apskaičiuoti viešųjų telefono ryšio paslaugų vidutinės vienos minutės pajamas.

vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. AB „Lietuvos geležinkeliai“, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. AB „Lietuvos geležinkeliai“, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklu, įgyja galimybių konkuruoti su AB „Lietuvos geležinkeliai“ mažmeninėse fiksuotojo telefono ryšio rinkose.

2. AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugas kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia daryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugų kainai ir kitoms šių paslaugų teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleis vystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.2.1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.2.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame Ataskaitos skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su AB „Lietuvos geležinkeliai“ teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1522 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, AB „Lietuvos geležinkeliai“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1522 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.2.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvą ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręstų įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ privalės suteikti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybės nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai

sprendžia Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu AB „Lietuvos geležinkeliai“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle rinkoje, AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas

sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas¹², vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį istoriniam Tinklo operatoriui, Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas ir, atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainas sieti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tuo tarpu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1434 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nurodyta, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ privalo „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1434 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelį Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas

¹² Tai yra vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos užtikrina, kad mažmeninių viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų kainos priklauso nuo teikėjo veiklos ir jos efektyvumo, bet ne nuo Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo nustatytos Skambučių užbaigimo paslaugos savo Tinkle kainos.

sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimu.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdamą apriboti ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

3. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąją ryšių tinklą su AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklu, nustatčius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, AB „Lietuvos geležinkeliai“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

4. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

2.1. AB „Lietuvos geležinkeliai“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąją ryšių tinklą su AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo AB „Lietuvos geležinkeliai“;

2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybių nustatyti su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes riboja ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvada: Ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1434 „Dėl ūkio subjekto AB „Lietuvos geležinkeliai“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.3. Įpareigojimų ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytais problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su AB Lietuvos radijo ir televizijos centru mažmeninėse fiksuoto telefono ryšio rinkose.

2. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, parduodamas Skambučių

užbaigimo paslaugas kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia daryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugų kainai ir kitoms šių paslaugų teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleidžia vystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui AB „Lietuvos geležinkeliai“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.3.1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui paliekami galioti įpareigojimai

4.3.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame Ataskaitos skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su AB Lietuvos radijo ir televizijos centru teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1524 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras

viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1524 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.3.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje kitas operatorius

pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras užima 100 proc. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras privalės suteikti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybės nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui, sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei

ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle rinkoje, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį, Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas, ir atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainas sieti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tuo tarpu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1435 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nurodyta, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras privalo: „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos

ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1435 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centras padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimo.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdamą apriboti ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. AB Lietuvos radijo ir televizijos centras privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį telefono ryšio tinklą su AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras;

2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centro Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Išvada: Ūkio subjektui AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1435 „Dėl ūkio subjekto AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo AB Lietuvos radijo ir televizijos centras viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.4. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytais problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su UAB „CSC Telecom“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „CSC Telecom“ mažmeninėse fiksuotojo telefono ryšio rinkose.

2. UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienos pusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „CSC Telecom“.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugą kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia padaryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos kainai ir kitoms šios paslaugos teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleidžia vystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.4.1. UAB „CSC Telecom“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.4.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „CSC Telecom“ turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su UAB „CSC Telecom“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „CSC Telecom“ teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa

su penkto Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1528 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, UAB „CSC Telecom“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „CSC Telecom“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „CSC Telecom“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1528 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.4.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle

paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „CSC Telecom“.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ privalės suteikti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos UAB „CSC Telecom“ galimybės nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys UAB „CSC Telecom“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu UAB „CSC Telecom“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle rinkoje, UAB „CSC Telecom“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį, Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Taigi, remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas, atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainas sieti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tuo tarpu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1436 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nurodyta, kad UAB „CSC Telecom“ privalo: „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1436 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“

viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant UAB „CSC Telecom“ galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtos.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad UAB „CSC Telecom“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Taryba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimo.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdama apriboti ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ Taryba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC Telecom“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, UAB „CSC Telecom“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „CSC Telecom“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. UAB „CSC Telecom“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC Telecom“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo UAB „CSC Telecom“;

- 2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „CSC Telecom“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle

paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Tarnybos nuomone, siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „CSC Telecom“ paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1436 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC Telecom“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „CSC Telecom“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.5. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su UAB „Mediafon Carrier Services“

Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Mediafon Carrier Services“ mažmeninėse fiksuotojo telefono ryšio rinkose.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „Mediafon Carrier Services“.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugą kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia padaryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos kainai ir kitoms šios paslaugos teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleis vystyti savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.5.1. UAB „Mediafon Carrier Services“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.5.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame Ataskaitos skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui UAB

„Mediafon Carrier Services“ buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1523 „Dėl ūkio subjekto UAB „Mediafon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, UAB „Mediafon Carrier Services“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams ir (arba) savo teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjų abonentams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1523 „Dėl ūkio subjekto UAB „Mediafon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.5.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „Mediafon Carrier Services“.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalės suteikti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu UAB „Mediafon Carrier Services“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo

metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, UAB „Mediafon Carrier Services“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį, Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Taigi, remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas, atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainas sieti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tuo tarpu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1438 „Dėl ūkio subjekto UAB „Mediafon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nurodyta, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo: „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1438 „Dėl ūkio subjekto UAB „Mediafon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimo.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdama apriboti ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, UAB „Mediafon Carrier Services“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

2.1. UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo UAB „Mediafon Carrier Services“;

2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Tarnybos nuomone, siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1438 „Dėl ūkio subjekto UAB „Mediafon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Mediafon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.6. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų

tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytais problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ mažmeninėse fiksuotojo telefono ryšio rinkose.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugą kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia daryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos kainai ir kitoms šios paslaugos teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neleidžia vystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytais problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.6.1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.6.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame Ataskaitos skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1520 „Dėl ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1520 „Dėl ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.6.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienus lemiamos įtakos operatoriui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs

įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalės suteikti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1. skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį, Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Taigi, remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas, atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainas siesti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tuo tarpu Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1439 „Dėl ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nurodyta, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo: „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1439 „Dėl ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos

sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimo.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekama apriboti ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“;

- 2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Tarnybos nuomone, siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo,

tikslinga palikti galioti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugomis susijusiomis priemonėmis, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1439 „Dėl ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.7. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Ecofon“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ turi didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Ecofon“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje yra nurodytos tokios Tarnybos Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos:

1. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant Skambučių užbaigimo paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos iš esmės sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, kurios nurodytos toliau:

1. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai (veiklą pradėję ar pradedantys operatoriai), sujungę savo tinklus su UAB „Ecofon“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Ecofon“ mažmeninėse fiksuotojo telefono ryšio rinkose.

2. UAB „Ecofon“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „Ecofon“.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „Ecofon“

nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą. Pastarasis įpareigojimas buvo taikomas tiek Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms.

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos. Ten pat nurodyta, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“, parduodamas Skambučių užbaigimo paslaugą kitiems ūkio subjektams, nesusiduria su pirkėjo derybine galia, galinčia daryti įtaką Skambučių užbaigimo paslaugos kainai ir kitoms šios paslaugos teikimo sąlygoms. Barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinką yra absoliutūs. Nagrinėjamoje rinkoje potencialios konkurencijos nėra. Barjerai įeiti į nagrinėjamą rinką, Skambučių užbaigimo paslaugų gavėjo derybinės galios nebuvimas ir potencialios konkurencijos nebuvimas neįsivystytis savaiminei konkurencijai ir sudarys sąlygas ūkio subjektui UAB „Ecofon“ piktnaudžiauti turima didele įtaka Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytomis problemomis ir anksčiau nustatytos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „Ecofon“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.7.1. UAB „Ecofon“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.7.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje buvo nustatyta, kad Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši problema – UAB „Ecofon“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Kaip nurodyta ankstesniame Ataskaitos skyriuje, ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Ecofon“ turi motyvą ir galimybių nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo tinklus su UAB „Ecofon“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su UAB „Ecofon“ teikiant mažmenines fiksuotojo telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą problemą, ūkio subjektui UAB „Ecofon“ buvo nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų sprendimo. Taigi, siekiant spręsti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą problemą ir atsižvelgiant į tai, kad šio Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatyta problema, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytos problemos sprendimo, ūkio subjektui UAB „Ecofon“ tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1441 „Dėl ūkio subjekto UAB „Ecofon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 3 punkte nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos UAB „Ecofon“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, UAB „Ecofon“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Ecofon“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos UAB „Ecofon“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams ir (arba) savo teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjų abonentams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų abonentams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų operatorių abonentų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Ecofon“ yra paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1441 „Dėl ūkio subjekto UAB „Ecofon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.7.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatyta, kad viena iš Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje nustatytų problemų yra tai, kad UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši problema sutampa su penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta problema – UAB „Ecofon“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos kainas, nes Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos operatoriui UAB „Ecofon“.

Siekiant išspręsti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, ūkio subjektui UAB „Ecofon“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugai ir su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ užima 100 proc. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ privalės suteikti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos UAB „Ecofon“ galimybes nustatyti sau palankią Skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys UAB „Ecofon“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Problemą, kad UAB „Ecofon“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu UAB „Ecofon“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektas UAB „Ecofon“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnes Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugos kainas nei Skambučių užbaigimo paslaugos kainos, kurias atitinkamame tinklų sujungimo taške taiko ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, vykdydamas jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad Tarnyba keičia Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1433 4.3 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, keičia penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat į tai, kad ūkio subjekto UAB „Ecofon“ teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „Ecofon“ penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „Ecofon“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, kurį įgyvendinant Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainos negalėjo būti didesnės nei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, taikomos Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl abonentų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle rinkoje, UAB „Ecofon“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio

paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas sudaro vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sudaro sąlygas didinti paslaugų gavėjų gerovę, tikslinga toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų ir kitų Skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Siekiant toliau užtikrinti Skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą, pakanka nustatyti vieną Skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje yra aprašyta, kokia Skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba jau yra nustačiusi siektiną Skambučių užbaigimo paslaugų kainų dydį, Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Taigi, remiantis tuo, kad Rekomendacija dėl kainų reguliavimo rekomenduoja nustatyti simetrines Skambučių užbaigimo Tinkluose kainas, atsižvelgiant į tai, kad vienodos Skambučių užbaigimo paslaugų kainos sukurs vienodas konkurencijos sąlygas teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, taip pat į tai, kad Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje buvo nustatyta Skambučių užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, tikslinga Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainas sieti su „Telia Lietuva“, AB, taikomomis Skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainomis.

Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje nurodyta, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, yra keičiamas kainų kontrolės įpareigojimas. Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1441 „Dėl ūkio subjekto UAB „Ecofon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 3.2.1 papunktyje nurodyta, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ privalo: „užtikrinti, kad skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatytos skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos“. Todėl tikslinga palikti galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1441 „Dėl ūkio subjekto UAB „Ecofon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 3.2.1 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant UAB „Ecofon“ galimybes nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainų. Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto UAB „Ecofon“ galimybes vienašališkai nustatyti Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad UAB „Ecofon“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Pastebėtina tai, kad kainų kontrolės įpareigojimu yra reguliuojamos tik elektroninių ryšių paslaugos ir Skambučių užbaigimo paslaugų kainų reguliavimas neapima turinio ir su juo susijusių paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais, kainų reguliavimo.

Penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu, siekdama apriboti ūkio subjekto UAB „Ecofon“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui UAB „Ecofon“ Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. Kiek tai susiję su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Ecofon“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Ecofon“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Ecofon“ sąnaudas, susijusias su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Ecofon“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, UAB „Ecofon“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius.

2. Kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Ecofon“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. UAB „Ecofon“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Ecofon“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo UAB „Ecofon“;

- 2.2. padengti 50 proc. Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už viešųjų ryšių tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Ecofon“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Tarnybos nuomone, siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti penkto Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga palikti galioti tokių kainų kontrolės įpareigojimą su Skambučių užbaigimo ūkio subjekto UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas penktame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Ecofon“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Ecofon“ paliekamas galioti Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1441 „Dėl ūkio subjekto UAB „Ecofon“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Ecofon“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ 3 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje.

4.8. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Telekomunikacijų grupė“ naikinimas

Tarnyba, 2015 m. atlikusi Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, apibrėžė atskirą Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinką, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinka), ir ūkio subjektą UAB „Telekomunikacijų grupė“ pripažino turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje. Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinka buvo apibrėžta Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1518 „Dėl Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose telefono ryšio tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos apibrėžimo“ (toliau – 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1518) 2.10 papunktyje ir Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1432 „Dėl Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos apibrėžimo“ (toliau – 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1432) 2.8 papunktyje.

UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1440 „Dėl ūkio subjekto UAB „Telekomunikacijų grupė“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ (toliau – 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1440) 3 punkte buvo paliktas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1521 „Dėl ūkio subjekto UAB „Telekomunikacijų grupė“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ (toliau – 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1521) 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą, o 4 punkte pakeistas 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1521 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas. Tačiau, kaip nurodyta Ataskaitos 2.4 skyriuje, UAB „Telekomunikacijų grupė“ 2017 m. pradžioje buvo prijungta prie UAB „CSC Telecom“ ir 2017 m. sausio 5 d. buvo išregistruota iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro.

Atsižvelgiant į tai, UAB „Telekomunikacijų grupė“, kaip atskiras juridinis asmuo, nuo 2017 m. sausio 5 d. nebeegzistuoja, todėl nėra Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinkos ir negali būti teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle paslaugos. Dėl šių aplinkybių Tarnyba šiame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime neapibrėžė atskiros Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinkos ir neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Kaip buvo nurodyta Ataskaitos 2.4 ir 3 skyriuose, taip pat šio skyriaus pirmoje pastraipoje, UAB „Telekomunikacijų grupė“, kaip atskiras juridinis asmuo, veiklos nevykdo, neteikia Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle paslaugų, juridinis asmuo UAB „Telekomunikacijų grupė“ yra išregistruotas iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro. Paminėtos aplinkybės rodo, kad nagrinėjamos rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad, jeigu atlikus atitinkamos rinkos

tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinkos ir negali būti teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle paslaugos, taip pat vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi ir 17 straipsnio 7 dalimi bei Rinkos tyrimo taisyklių 9 punktu, ūkio subjektui UAB „Telekomunikacijų grupė“ 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1521 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1440 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o patys įsakymai pripažintini netekusiais galios.

Išvada: Skambučių užbaigimo UAB „Telekomunikacijų grupė“ Tinkle rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, todėl 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1521 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1440 ūkio subjektui UAB „Telekomunikacijų grupė“ nustatyti įpareigojimai naikintini bei 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1521 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1440 pripažįstami netekusiais galios.

4.9. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Linkotelus“ naikinimas

Tarnyba, 2015 m. atlikusi Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, apibrėžė atskirą Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinką, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinka), ir ūkio subjektą UAB „Linkotelus“ pripažino turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje. Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinka buvo apibrėžta 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1518 2.7 papunktyje ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1432 2.5 papunktyje.

UAB „Linkotelus“ Tarnybos direktoriaus 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1437 „Dėl ūkio subjekto UAB „Linkotelus“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, paslaugų rinkoje“ (toliau – 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1437) 3 punkte buvo paliktas galioti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1525 „Dėl ūkio subjekto UAB „Linkotelus“, turinčio didelę įtaką Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ viešajame telefono ryšio tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, rinkoje“ (toliau – 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1525) 3 punkte nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą, o 4 punkte pakeistas 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1525 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas. Tačiau, kaip nurodyta Ataskaitos 2.4 skyriuje, nors UAB „Linkotelus“, kaip juridinis asmuo, ir toliau veikia, tačiau, atsižvelgiant į Tarnybos turimus Elektroninių ryšių ataskaitų duomenis ir į UAB „Linkotelus“ atsiųstos anketos duomenis, UAB „Linkotelus“ šio Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamojo laikotarpio pabaigoje ir Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu neteikė Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, paslaugų.

Atsižvelgiant į tai, Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinkos nėra ir negali būti teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle paslaugos. Dėl šių aplinkybių Tarnyba šiame Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime neapibrėžė atskiros Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinkos ir neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Paminėtos aplinkybės rodo, kad nagrinėjamos rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad,

jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinkos ir negali būti teikiamos Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle paslaugos, taip pat vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi ir 17 straipsnio 7 dalimi bei Rinkos tyrimo taisyklių 9 punktu, ūkio subjektui UAB „Linkotelus“ 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1525 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1437 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o patys įsakymai pripažintini netekusiais galios.

Išvada: Skambučių užbaigimo UAB „Linkotelus“ Tinkle rinkoje egzistuoja charakteristikos, kurios negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, todėl 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1525 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1437 ūkio subjektui UAB „Linkotelus“ nustatyti įpareigojimai yra naikintini bei 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1525 ir 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1437 pripažintini netekusiais galios.

Skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo respondentų sąrašas

Eil. Nr.	Operatorius
1.	„Sotelus“, UAB
2.	AB „Lietuvos geležinkeliai“
3.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras
4.	DIDWW Ireland Limited
5.	Reval Vara OÜ
6.	„Teledema SIP“, UAB
7.	„Telia Lietuva“, AB
8.	UAB „Bitė Lietuva“
9.	UAB „CSC Telecom“
10.	UAB „Ecofon“
11.	UAB „Linkotelus“
12.	UAB „Mediafon Carrier Services“
13.	UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“
14.	UAB „Penkių kontinentų komunikacijų centras“
15.	UAB „Tele2“
16.	UAB „Teledema“
17.	UAB „Vortumo“
18.	Voxbone SA

Ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principai

Įstatymo 3 straipsnio 67 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektas – tai „asmuo ar asmenų, susijusių kontrolės ar priklausomybės santykiais, grupė, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu jie būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.“.

Atsižvelgiant į Įstatymą, šioje Ataskaitoje susijusiais asmenimis yra laikomi:

1. Asmenys, kuriuose, kaip ir nagrinėjamame juridiniame asmenyje, tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys turi akcijų dalį, kuri sudaro daugiau kaip 1/3 įstatinio kapitalo, arba turi teises į daugiau kaip 1/3 procentų visų balsų;

2. Asmenys, kurie su nagrinėjamu juridiniu asmeniu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį, arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių, kaip ir nagrinėjamo juridinio asmens valdymo organuose;

3. Asmenys, kuriuose nagrinėjamas juridinis asmuo turi akcijų dalį, sudarančią daugiau kaip 1/3 procentų įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba kurie yra įsipareigoję derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su nagrinėjamu juridiniu asmeniu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra įsipareigojęs atsakyti nagrinėjamas juridinis asmuo, arba kurie yra įsipareigoję perduoti visą arba dalį pelno ar suteikę teisę naudoti daugiau kaip 1/3 savo turto nagrinėjamam juridiniam asmeniui;

4. Asmenys, kurie nagrinėjamame juridiniame asmenyje turi akcijų dalį, sudarančią 1/3 ar daugiau įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba su kuriais nagrinėjamas juridinis asmuo yra įsipareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra įsipareigoję atsakyti už nagrinėjamo juridinio asmens prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems nagrinėjamas juridinis asmuo yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti 1/3 ar daugiau savo turto;

5. Asmenys, kurie veikia Lietuvos Respublikoje ir yra tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus juridinius asmenis, įskaitant ir veikiančius kitose valstybėse, susiję su anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais asmenimis bet kuriuo iš anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų;

6. Nagrinėjamo juridinio asmens Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės ar patronuojančios bendrovės, susijusios su nagrinėjamu juridiniu asmeniu per kitose valstybėse veikiančias bendroves, arba nagrinėjamo juridinio asmens patronuojančių bendrovių Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės bendrovės Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo prasme;

7. Kiti kontrolės ar priklausomybės santykiais su nagrinėjamu juridiniu asmeniu susiję fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje ar kurių veiksmai daro įtaką arba ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

Laikoma, kad ūkio subjektą sudaro visi su nagrinėjamu juridiniu asmeniu pagal anksčiau išvardintus principus susiję juridiniai asmenys.